

Taxa posta
p'atite in numerar
No. 224.716-929

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (volt Brassai
ucca) 10. szám. Telefonszám: 9-77

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Félévre . . . . . 600 lej
Negyedévre . . . . . 320 lej
Egy hónapra . . . . . 110 lej

KÜLFÖLDI
ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Egy évre 10 dollár
Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)
Hirdetések tarifa szerint
vétetnek fel

Az Uj
és bá
Cikkem
forrás
Kézirat
megőrzésükre . . . . . vattalkozunk

Dr. Rámásetter Robert

Disztér 11 e 8

Budapest

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Értesítések

4 Lej
8 Lej
40 Lej
3 Lej
6 Lej

adott apróhirdetéseknél. Díj előre
fizetendő. Helyeztetés
díjmentes.

szoba konyha,
és fiatal pár ne-
velésére. „November” jel-
képek.

nyelvelő és román
állást keres. El-
kéretlenkedés
díjmentes.

a legkényesebb
mértékűtől kezdve
ermekruha szalon.
Dr. Surdu v. Kiss

állást keres
Halmeu

Izr. Hittközség
gyűlésekre egy
hangu Balmuszaf
Pályázatok, igény
Izr. Hittközség
jud. Bihar adan-
svehetnek részt és
választottak lesz
Az előjáróság

genommen sabsz
ham Schlesinger

rden in Paris bei
use in volle Ver-
en. Näheres bei
Sibin.

potom arét sür-
tio uca 6.

kiadó. Enekezni

vedelmező. 10 évig
helyen fekvő 2 üz-
olcsón eladó. Cím

szobás, egészen mo-
kalapüzlet. Calea

és konyhából álló
lakás azonnalra
szép felszeretett he-

ellátásra balkonos
és fürdőszoba-
nyelvi elnök
Berger Antalné
(Beöthy uca) 42

ás gyermeket tel-
Szigoru ort. kó-
alea Regele Ferdi-
tolsó ajtó.

talember, kereske-
dő bizonyítványok
nagyra, valamint
sággal, jó számta-
tatása céljából Ko-
nál instrualást vál-
tás ellenében. Lá-
efan Cel Mare 36.

al fogtechnikus-
a kiadóban.

tos lakás azonnal-
ezul No. 8.

felszereléssel, mo-
jutányos feltételek
Str. Minerva 1.

ozott szoba teljes
abatele Zavoral 2.

Szerezzen egy új elő-
fizetőt az Uj Keletnek

Irracionális számok

Milliókora rugnak immár azok a pénz-
bírságok, amelyeket a pénzügyi hatóságok
róták a feketeszesz előállításával gya-
nusított szeszgyárakra. A közvélemény
már nem is tudja, vegye-e komolyan eze-
ket a fantasztikus, irracionálisan magas
pénzbüntetéseket, amelyeknek beinkasszá-
lására természetesen semmi reménye nem
lehet az államnak, vagy nevésszen rajtuk.
Körülbélül úgy vagyunk ezzel a pénz-
bírságokkal, mint a düsseldorfi rémmel,
akit kilencszeres halálbüntetésre ítelt a
bírság, holott közönséges halandónak
egyszeri halál is éppen elegendő.

Rossz nyelvek azt sottogják, hogy a
kormánynak meg vannak a maga tervei
ezekkel a pénzbírságokkal. A szeszmono-
póium bevezetésének előestéjén ilyen
módon akar állítólag hozzájutni a szesz-
gyárakhoz — ingyen és bérmentve. Az
egyedül mindenestre eredeti és ötle-
tes, csak kérdés, vajjon a fennálló jog-
rendszer mellett keresztülvihető-e?

Az összes megbírságot és letartóztatott
szeszgyárosok ugyanis konokul hangoz-
tatják, hogy ártatlanok és ilyenformán a
pártatlan bíróságnak kell majd eldönté-
nie, ki és milyen mértékben büntös. En-
nek a pártatlan bíróságnak feladata lesz
az is, hogy amennyiben a bűn fennforog,
úgy az összes bűnösök, tekintet nélkül
foglalkozásukra és társadalmi állásukra,
a vádlottak padjára kerüljenek. De legfő-
képpen kell ügyelni arra, hogy e kérdés
eldöntésénél kizárólag az objektív igazság
érvényesüljön, amely mellett még a szesz-
monopóium pillanatnyi érdekeinek is hát-
térbe kell szorulniuk.

Rémhírtérjesztés

A marsall hazaérkezett kisingeni ku-
rájáról és megkondgatta a vészharangot.
„Az ország az összeomlás utolsó fázisá-
hoz érkezett” — süvölti bele a közvéle-
ménybe az őz Averescu marsall és ne-
külünk hideg borzongás fut végig gerincün-
kén a sybillai jóslat hallatán. Hát csak-
ugyan itt tartunk már, az utolsó stáció-
nál, ahonnan nincs visszatérés, nincs me-
nélyés?

A marsall ilyen vigasztalannak látja a
helyzetet és mi el is hinnénk neki, ha nem
tudnánk, hogy a marsall mellekesen párt-
vezér is. Egy kicsi, de annál ambiciózus-
sabb párt vezére. Ez a körülmény bizonyos
óvatosságra int bennünket a nyilatkozat-
tal szemben és ezt az óvatosságot a kö-
vetkező mondat már igazolja is: „Az őz-
szeomlás oka — mondja a marsall — a
kormány hozzá nem értő, rövidlátó poli-
tikája”. Helyben vagyunk tehát. Most
már tudjuk, miért tette fel Averescu fe-
kete szemüvegét.

Senki sem vádolhat bennünket azzal,
hogy túlságosan rajonganánk ezért a kor-
mányért. Éppen elégszer mondjuk el nem
a leghízelgőbb véleményünket róla. De
legelősebb kritikai álláspontunk sem va-
lthat el annyira, hogy a mai válság bü-
nösül egyedül a Jorga-kormányt állítsuk
oda. Ez a kormány legfeljebb mélyítette
a válságot, de nem idézte elő. Csupán

Kósza hír a Jorga-kormány lemondásáról

Mi történt a miniszterelnök
szinajai audienciáján?

A Curentul értesülése szerint a szinajai audiencián Jorga be-
nyújtotta lemondását, amelyet a király nem fogadott el

Bucuresti-Bukarest, szeptember 5.
(Az Uj Kelet tudósítójától.) Jorga
professzor ma délután négy órakor ki-
hallgatáson jelent meg Szinajában az
uralkodó előtt. Politikai körökben fe-
szült érdeklődéssel tekintettek az au-
diencia kimenetelére, annál is inkább,
minthogy Venizelos romániai látogató-
sa óta Jorga nem járt a Peles-kastély-
ban, amelynek viszont Argetoianu bel-
ügyminiszter csaknem mindennapos
vendége volt. A kulisszák mögött már
napok óta suttognak arról, hogy a leg-
főbb alkotmányos fórum nem kívánja
Jorgát hatalmon tartani és beavatott
körökben tudni vélték, hogy Argetoi-
anu Ducával szövetségbe rövidesen átve-
szí a kormányrud irányítását, hogy ez
a kormány is átadhassa helyét a nem-
zeti egység kabinetjének.

Lemondott Jorga?

Bel- és külföldi újságírók nagy cso-
portja kísértte el a miniszterelnököt
szinajai útjára. A bukaresti lapok sze-
rint Jorga igyekezett az audiencián ki-
puhatolni az uralkodónak a kormány ed-
digi működéséről alkotott véleményét.
A miniszterelnök az audienciáról kijö-
vet elzárkózott minden nyilatkozat-
adás elől. A Curentul értesülése szerint
Jorga nem találkozott a legfőbb alkot-
mányos fórum teljes támogatásával és
ezért az audiencia során benyújtotta
lemondását, amelyet azonban a király
nem fogadott el.

A kormányhoz közel álló körök azo-
ban cáfolják azt a hírt, mintha Jorga
csakugyan lemondott volna. Hivatkoz-
nak a miniszterelnöknek a tantestület

örökségül kapta elődeitől, többek között
Averescu marsalltól.

S mivel mi az ország helyzetét nem a
szerint itéljük meg, hogy kormányon va-
gyunk-e, vagy sem, nem osztjuk a marsall
ama megállapítását sem, hogy Románia
az összeomlás utolsó fázisához érkezett.
A helyzet kétségtelenül súlyos, nagyon
súlyos, de semmiesetre sem olyan súlyos,
amilyennek Averescu marsall politikai
hangulatoktól céljából feltüntetni sze-
retné. Az ilyen kijelentések ok nélküli
pánikot idézhetnek elő a lakosságban és
ez a mai viszonyok között egyenesen bűn.
Más rendes halandót rémhírtérjesztés
címen bíróság elé állítanak ilyen kijelenté-
sek miatt. Averescut nem fogják bíróság
elő állítani, de a közvélemény ítélőszéke
marasztaló verdiktet hoz a marsall köny-
nyelmű kijelentései felett.

Az adóhátrálék mártírja

Szegeden öngyilkos lett egy kereskedő,
mert csak a halál szabadithatta meg —
adóhátrálékaitól. A kor jellemző szimp-
tomáinak egyik újabb fordulatossága ez
az eset. Nemrégiben egy kecskeméti ke-
reskedő agyonütötte magát azért, hogy
családja számára megszerezze a biztosí-
tási díjakat. Egy berlini őrnagy hasonló
okokból felgyújtotta a villáját. Az esetek
kezdenek má szimptomatikussá válni. A
halál, mint a konszolidáció egyetlen esz-
köze — bevonult a közgazdasági élet rez-
vizitumai közé. Az öngyilkosság elvesz-

elött tett ama kijelentésére, amely sze-
rint még hosszú évekig fog iskolaügyi
programjának keresztülvitelén dol-
gozni. A kormánypártiak szerint a ki-
rály részéről semmi olyan megnyilat-
kozás nem történt, amely arra engedne
következtetni, hogy a legfőbb alkotmá-
nyos fórum megvonta volna bizalmát a
jelenlegi kormánytól. Végül az uralko-
dó és Jorga közötti jóviszony illusztrá-
lása érdekében felemlítik azt is, hogy a
miniszterelnök jelen volt az uralkodó-
val együtt Mihály vajdának a harmad-
dik elemi osztályból tett vizsgáján,
amelynek során több kérdést tett fel a
trónörökösnek.

Elnapolják a parlamentet

Egyes lapok azt a hírt közölték, hogy
a kormány az alkotmányos október
15-ke helyett szeptember 15-re hívja
össze rendkívüli ülészsakra a parlamen-
tet. Kormánykörökben cáfolják azt a
hírt. Sokkal valószínűbb, hogy a parlam-
ent megnyitását október 15-ről no-
vember 15-re fogja elhalasztani a kor-
mány, mert képtelen előbb elkészíteni
a költségvetési tervezetet.

A ma délben megjelenő bukaresti la-
pok Jorga audienciáját kommentálva,
előrebocsátották annak lehetőségét,
hogy a miniszterelnök meglepetést sze-
rez az ország belpolitikai életének és
benyújtja lemondását. Ez a verzió
konkrét formákat öltött magára és Ko-
lozsváron például tegnap délután ko-
moly formában beszéltek a kormány
lemondásáról. A hírt azonban Bukarest
ből határozottan megcáfolták.

tette minden pathológiai és minden roman-
tikus mellékzét. Szerelmből már csak
legfeljebb gyilkolnak atavisztikus vadság-
gal megvert emberek, de szerelem miatt
senki sem lesz immár öngyilkos. Vagy
legalább igen ritka esetekben.

Az öngyilkosságok kilencvenkilenc szá-
zaléka közgazdasági jellegű. Szolid pol-
gárok, rendes családapaik lesznek öngyl-
kosokká — nem kártyaadósság, nem be-
csúszott (tehát rendszerint könnyelmű)
törtézetek, hanem a végrehajtó, a hite-
lező, az egyetemes krach miatt.

Lehet, hogy az öngyilkosságnak, vagy
az öngyilkosoknak külön pszichológiájuk
van. De ez a pszichológia aligha alkal-
mazható százszázalékosan az adóhátrálé-
kért a biztosítási díjért, az egyetemes
romlásból eredő kényszerűségek miatt ö-
ngyilkossá váló emberekre. Ezek relatíve
elviselhető gazdasági, politikai és társa-
dalmi viszonyok között végsőkig kitarta-
nának a helyükön, mert szeretik az életet
és tele vannak felelősségérzettel.

Van azonban a kétségbeesésnek, a meg-
gyötörtségnek, a hivatalos packázásoknak
olyan foka is, melyet a normális idegrend-
szer sem bír elviselni. Az öngyilkos szegedi
kereskedő esete ebbe a kategóriába tarto-
zik. Ez az ember nemcsak a kor, hanem
egy bizonyos atmoszféra mártírja is. Már-
tírja annak az atmoszférának, melyről
Hamlet, a dán királyfi olyan lesújtó meg-
jegyzést tett. Valóban: a bürokrácia pac-
kázásait és rövidlátását nehéz elviselni
Szegeden éppúgy, mint a világ más táján.

VILÁG TÜKRE

Kreuger

Az esetre az is jellemző, hogy egy-
előre cáfolják. Cáfolják azt, hogy a
Kreuger-tröszt fizetésképtelenséget je-
lentett volna be. A világsajtó jelenté-
sei csupán azt erősítik meg, hogy a
Kreuger részvények 40—50 százaléka-
kal estek a tőzsdéken. E két hírrel kap-
csolatban Kreuger neve még sokkal
élénkebben került az érdeklődés homlok-
terébe, mint azelőtt. Pedig már azelőtt
is eléggé kivételes érdeklődés jutott a
svéd gyufakirálynak, Ilya Ehrenburg,
az új orosz irodalom legkorszerűbb és
legszenszámba járóbb reprezentánsa külö-
nlegén irt Kreugerről: „Die heiligste
Güte” címen. Ilya Ehrenburg érdeklő-
dése Kreuger személyére iránt, ha nem is
a rokonszeny jegyében történt, de min-
denestre olyan embernek szól, aki egy
modern wikingként hódította meg a vi-
lágot.

Kreuger pályafutását jelentéktelen
kis mérnökként kezdte, tizenöt-husz
esztendővel ezelőtt, ma pedig a világ
öt pénzhatalmasságának egyike. A
Kreuger-koncernnek gyufagyárai és
gyufamonopóliumai vannak, mérhető-
len erdőségei, acélművei és rézbányái.
Eleddig öt európai államnak, közöttük
Franciaországnak és Romániának is
adott sokmillió dolláros kölcsönöket,
hogy azokról a kölcsönökről, amelyek-
kel Dél-Amerika és Ausztrália tartozik
neki, ne is beszéljünk.

És ez a Ivar Kreuger külsejében egy
egészen egyszerű eleganciával öltözkö-
dő gentleman, aki nagyon szerényen él
és nagyon szerényen lakik. Agglegény,
akinek nincsenek híres liaisonjai és ta-
lán csak egyetlen passziójáról tud a vi-
lág. Szeret jachtozni. Hét végén, szom-
bat estétől hétfő reggelig a fjordok
előtt cirkál a jachtra, amely nagyon
szép és nagyon drága jóság. Fedézet-
tén azonban csak a weekendjét töltheti
a pénzkirály. Jachta fedélzetén drót-
talan táviró van és a rádióüzet állan-
dóan veszi fel a jelentéseket Melboar-
netól—Bukarestig.

És most ennek a tröszt-hatalmasság-
nak a részvényei is belekerültek az
egyetemes európai és amerikai krach
öröl fogai közé. A Kreuger-koncern
papirjai előbb csak morzsolódtak, az-
után az árfolyamok estek, végül zu-
hantak. A beteg pénz megfertőzte az
északi hatalmasság egészséges pénzét
is és Ivar Kreugernek, aki arról volt
nevezetes, hogy soha nem állott szóba
újságíróval, nyilatkozni kellett arról,
hogy a Kreuger-koncern nem dolgozik
vesztéssel, titokzatos spekulánsok ak-
namunkájáról van szó és nincs semmi
ok elfecsérelni, olcsóbban piacra haji-
gálni az aranyat érő Kreuger-részvé-
nyeket.

Kreuger bizonyára igazat mond. Hi-
szen káprázatos sikereinek egyik titka
talán az volt, hogy keveset beszélt és
minden energiáját aranyat termő cse-
lekedetekre koncentrált. Ivar Kreu-
ger tudja, hogy szóval nem lehet véde-
kezni a pénz harcaiban és hogy csupán
reálitások terrénján lehet sikeresen
megvívni a harcot a pénz uralmáért.
Ebben az esetben azonban a reálitások
bizonyos mértékig ellene szólnak. Roth-
schildék bajba jutottak: piacra dobták
a jó Kreuger-részvényeket, éppen az-
ért, mert jók voltak, mert sok pénzt
kaphattak értük és a Kreditanstalt ösz-
szeomlása miatt sok pénzre volt szük-
ségük. De ha Rothschildék eladnak,
akkor mások is eladnak, mert mások-

Villanygőgő
CSERE 50
százalékkal
Rezsó és vasaló
átalakítás
az
Elektrikánál
Cluj, Hotel Central épület

nak még inkább kell a pénz és ha mindenki elad, akkor az árfolyam lemegy. A tőke gondolkodik, a tőke számol és mérlegel. Rothschild, az államok *hajtani* bankárja bajbajutott és Kreuger, az államok *mostani* bankárja szintén bajbajutott, mert az állami pénzügyek szerte a világon mindenütt bajban vannak. Kreugernek, a realitások emberének realitások ellen kell harcolni, hogy továbbra is ura maradjon a pénznek.

Ha mindezeket tudjuk erről az északi pénzhatalmasságról, talán könnyebb megértenünk azt a szenvedélyes érdeklődést is, melyet személye iránt a nagy Ilja Ehrenburg tanusit. Igaz, hogy Ilja Ehrenburg Fordról és Citroenről is írt regényeket, de Kreuger iránt valahogyan önzetlenebb az érdeklődése. Ford azok közé az emberek közé tartozik, akik nagyon is szeretnek magukról beszélni és sikerük nagyrészt éppen a hangos reklámoknak köszönhetik. Citroent hazárd szenvedélyei, botrányai és politikai tevékenysége tolták a világi érdeklődés homlokterébe. Citroen világi, aki asszonyra, kártyára, royalista mozgolódásokra nem sajnálja a pénzt, hiszen profitjából bőszesen telik erre. Ivar Kreuger azonban más fából faragták. Ez az ember elképesztően, sőt szinte bántóan szerény. Alig van igénye. Nem mgyűjtő. Nem gyűjti sem régi mesterek képeit, sem mai asszonyok szerelmes csókjainak emlékeit. Nem szív el több szivart, mint legkisebb vállalatának legkisebb könyvelője és nem eszik többet, mint az a favágó, aki valamelyik erdejében dönti a fákat. Nincs gyermeké és nincsenek álmái. Amiből igazán kiveszi a részét: a gond. Alapjában véve tehát szegény ember. Nem azért, mert részvényeinek kurzusai esik, hiszen ha évesziti vagyona kilenczhez részét, még mindig olyan sok pénze marad, hogy néhány középeurópai milliómat a mellyezsebből kifizethet. Szegény ember azért, mert egybe sincs, mint a rengeteg gondja, már pedig a szegény embert éppen az anyagi gondok teszik azzá. Pénzhatalmasság Ivar Kreuger, de olyan pénzhatalmasság, aki nem ura, hanem szolgálja a pénznek.

A német politikai élet legújabb eseményei

Berlin, szeptember 5. Brüning Dn-geley-al, a néppárt vezérével folytatott megbeszéléseket a politikai és gazdasági helyzetéről, hangoztatják, hogy alaptalan az a feltevés, mintha a birodalmi kormány jobb felé tolnának. A szeniorok tanácsa elutasította a kommunisták által a birodalmi gyűlés összehívására előterjesztett indítványt.

A bajor kormány szükségrendeletet adott ki, melyben 5 százalékos külön köztisztviselői fizetéscsökkentést rendelt el.

A birodalmi közlemezési minisztériumban tegnap is folytató munkanélküliek részben természetben való segélyezése ügyében a tárgyalások. Részt vett több minisztérium delegátusa és a közszociális érdekeltség vezetői. A szakszervezeteket egyelőre még nem vonták be a tanácskozásokba.

Mindenki kap fényképes személyazonossági igazolványt, csak a hontalanok nem

Kolozsváron szeptember 11-én kezdik meg a személyazonossági igazolványok kiosztását a város házában. Dr. Bornemisa Sebestyén intermár bizottsági alelnök nyilatkozata szerint Kolozsváron a hontalanok is kapnak igazolványt, ha felvétetik magukat a szavazók listájába

Cluj-Kolozsvár, szeptember 5. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Kolozsvár lakosságának, az intermáris bizottság legújabb határozata szerint, szeptember 11-től kezdve be kell szereznie fényképes személyazonossági igazolványát. A fényképes személyazonossági igazolványok kiadása a városháza 30-31-es szobáiban történik és minden jelentkezőnek magával kell vinnie állampolgárságát igazoló iratait, egy 8x12 cm-es fényképet, 15 lej 50 bani bélyeget (13.50 lej okmány és 2 lej repülőbélyeget), valamint 10 lejt a fényképes igazolvány kiállítás költségeinek fejében.

Az intermáris bizottság rendelete szerint a könyvecskék átvétele csak személyesen történhetik meg. A könyvecské kiadása kötelező, mert a könyvecske egyben öt évre szóló választási igazolványul is szolgál a községi választásoknál.

Sok költség — kevés jelentkező

Ezeket az előírásokat tartalmazza az intermáris bizottság rendelete, melynek alapján néhány napon belül megkezdődik az igazolványok szétosztása. De amilyen egyszerűnek látszik az igazolványok kérés elméletben, a gyakorlati megoldás annál nehezebbnek ígérkezik. A közigazgatási törvény alapján történő intézkedés nincs tekintettel arra, hogy a város perifériák lakosságát nem lehet az igazolványok kiállítás költségeivel megterhelni. Az igazolvány kiállítás a kötelező fénykép mellett 25.50 lejbe kerül, ami a mai viszonyok mellett elég nagy összeg ahhoz, hogy a lakosság nagyrésze ne siessen az igazolványokért.

Mi lesz a hontalanokkal

Másrészt az igazolványok megszerzési módzataiban ismét olyan igazságtalanságot látunk, amely mellett nem lehet szó nélkül elhaladni. A törvény ugyanis nem kíván egyebet, mint azt, hogy mindenki, aki igazolványt jelentkezik, állampolgársági bizonyítványt vigyen magával.

Egész sereg tény szól amellett, hogy ez az intézkedés még sok kellemetlenségre ad majd alkalmat. Elsősorban nehéz lesz ezt az intézkedést végrehajtani azért, mert ma a kisebbségi lakosság jelentékeny százaléka nem román állampolgár. Itt, Erdélyben, a hontalanok korát éljük, hisz ezekre rug azoknak a száma, akik itt születtek, itt katonáskodtak, itt teljesítettek állampolgársági kötelezettségeket, csak éppen jogaikat nem gyakorolhatják, mert az Uj Kelet hasábjain már tulontul is sokszor ismertetett körülmények között nem vétettek fel az állampolgárok listájára. De attól függetlenül, hogy az erdélyi városokban lakó autochton polgárok egy részének nincs állampolgársága, igazságtalannak látjuk az állampolgársághoz kötött személyazonossági igazolványt azért is, mert Erdély városában az átmeneti állampolgárok jelentékeny tömege él, akiknek mozgási lehetőségét nem lehet egyszerűen elválni azzal, hogy belső adminisztrációnk és közigazgatási választásaink céljaira fényképes igazolványokat készítsünk, amelyek ezek nem szerezhetnek meg. Személyazonossági bizonyítványra mindenkinek szüksége van, aki ebben az országban mozog és él, személyazonossági igazolvány nélkül nem költözhet, nem mehet szállodába, egyszóval a személyazonossági bizonyítvány a városi polgár számára jogainak gyakorlásához elengedhetetlenül szükséges okirat, amelynek megszerzése elé nem szabad akadályokat gördíteni.

E pillanatban pedig az a helyzet, hogy a személyazonossági igazolvány megszerzésére törvény kötelez, ugyanakkor az áll-

lampolgársági törvény, mely egyszerre az emberek tízezeinek problémáit oldaná meg, még mindig nem kerül revízió alá. Mert ha egyes városokban el is fognak tekinteni az állampolgársági bizonyítvány felmutatásától, azoknál, akik ezzel az okirattal, hibájukon kívül, nem rendelkeznek,

egészen bizonyos, hogy lesznek olyan városok is, ahol a hontalanok személyazonossági igazolvány nélkül fognak maradni.

A személyazonossági igazolvány fontosságát nem kell hangsúlyozzuk. Sok tízezerre rug azoknak a romániai lakosoknak a száma, akiknek számára a személyazonossági igazolvány volt az egyetlen polgári létét igazoló okmány.

Dr. Bornemisa Sebestyén nyilatkozata

A közelgő terminus előtt felkerestük dr. Bornemisa Sebestyén kolozsvári intermár bizottsági alelnököt, akivel beszélgetést folytattunk az új személyazonossági igazolványokról.

— Az új igazolványok — mondotta dr. Bornemisa — a közigazgatási törvény értelmében készülnek. Eppen ezért kötelezőek és minden kolozsvári lakosnak a megjelölt időpontban meg kell jelennie a városházán, hogy az igazolványt kiáltssa. — Mi lesz azokkal — kérdeztük —, akiknek nincs állampolgársági bizonyítványuk?

— Ebből a szempontból a törvény valóban hiányos — felelte az intermár bizottság alelnöke — és a város vezetősége számára nem marad más hátra, mint az, hogy a jelenlegi helyzethez alkalmazza a törvény végrehajtását. Fényképes személyazonossági bizonyítványhoz mindenkinek

joga van, aki a városban él és itt polgári kötelességeit teljesíti. Mindenki, aki Kolozsváron adót fizet, résztvehet a közigazgatási választásokon, következésképpen joga van a személyazonossági igazolványhoz.

Egy közvetítő megoldás

— Ez a megoldás megfelelő lenne — hangoztattuk —, ha az állampolgárság nélkül élő emberek fel lennének véve a választói jegyzékbe. Ezek azonban sem az otthonlistában, sem a választójegyzékben nem szerepelnek és így félt, hogy a hontalanok nem jutnak személyazonossági igazolványhoz.

— Ezen is lehet segíteni — volt a válasz. — Én személyemben garantálom, hogy minden kolozsvári lakost, aki igazolni tudja, hogy valamilyen formában adót fizet Kolozsváron, a decemberi összeírásoknál felvesszük a listába. Ennek az alapján pedig mindenkinek ki fogjuk adni a fényképes személyazonossági igazolványt.

Eddig szól dr. Bornemisa Sebestyén nyilatkozata, amely azt látszik igazolni, hogy a kolozsvári intermár bizottság jóindulattal kezeli az állampolgársági listából kimaradt ügyét. Ez azonban csak részben megnyugtató. Mert lehet, hogy dr. Bornemisa Kolozsváron be is váltja előttünk tett ígéretét, de sehol nem látjuk biztosítékát annak, hogy az ország többi városában is hasonló módon fog történni az igazolványok kiosztása.

Konkluzióképpen: míg az állampolgársági kérdést meg nem oldják, addig a lakosság egy bizonyos része bizonytalanságban marad a polgári jogok gyakorlásának minden vonatkozásában. Vajon lesz-e olyan kormány, mely be is fogja váltani az állampolgársági revízióról tett ígéreteket?

Berlinben a felhőszakadás miatt be kellett szüntetni a földalatti villamosközlekedést

Berlin, szeptember 5. Szombat délután olyan borzalmas felhőszakadás volt Berlinben, hogy a város nyugati részén, főleg Charlottenburg és Wilhelmshof környékén, az uccákat felmértéres víz borította el. A tüzoltók száz esetben kellett segítségül hívni.

Délelőtt a földalatti villamosközlekedést be kellett szüntetni, mert a legtöbb állomás perronját szintén felmértéres ár borította el. A felhőszakadás következtében beállott károkat több millió márkára becsülik.

Megkezdődött a romániai Magyar Dalosszövetség dalosversenye

Egy óráig tartó felvonulással nyitották meg a versenyt, melyen 40 dalárda képviselőjében 3000 ember jelent meg

Cluj-Kolozsvár, szeptember 5. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap kezdetét vették a romániai Magyar Dalosszövetség kolozsvári ünnepségei. Délután hat órakor a vasúttól a Főtérig monumentális felvonulással kezdődött a dalosverseny, amelyen 40 vidéki dalárda képviselőjében mintegy háromezer ember jelent meg. A felvonulás rendkívül változatos és festői látványt nyújtott. Minden dalárda élén a dalárda selyemzsláját vitték, utána katonás rendben a dalárda nő és férfitagjai. A felvonulás egy teljes óráig tartott és ezalatt a város fő utvonalan szünetelt a forgalom.

A dalárdák a református kollégiumba vonultak, ahol ünnepélyes külsőségek között megnyitották a dalosversenyt. A kollégium hatalmas befogadóképességű udvarán ember emberhátán szorongott, amikor *Incedy-Jocksmann* üdön megnyitotta a versenyt és átadta a szót dr. Bornemisa Sebestyén polgármesterhelyettesnek, aki néhány meleg szóval Kolozsvár város nevében üdvözölte a dalárdákat. Ezután az egyes dalárdák zászlóit koszoruzta meg a Dalosszövetség vezetősége, majd este 8 órakor a dalosverseny hivatalos megnyitása véget ért.

A tulajdonképpeni dalosverseny vasárnap reggel 9 órakor veszi kezdetét a magyar színházban.

TŐZSDE

Bukarest. Francia frank 6.60, font sterling 816, dollár 168, belga frank 23.46, lira 8.80, svájci frank 32.80, cseh korona 4.99 $\frac{1}{2}$, shilling 23.69, márka 40.05, holland forint 67.85, dinár 3.
Zürich. Márka 121.40, holland forint 206.75, dollár 5.13, font 24.93 $\frac{1}{4}$, francia frank 20.12, lira 26.83 $\frac{1}{2}$, cseh korona 15.20, pengő 20.02 $\frac{1}{2}$, dinár 9.04, lej 3.05, zloty 57.45, silling 72.12.

Siremléket, sirszegélyező-rámát,
továbbá minden kőfaragó-ipari munkákat, művészies kivitelben,
három évi jótállással készit

SZABO ENDRE

kőfaragó iparvállalata, Cluj, Calea Regele Ferdinand 56.

FIGYELMEZTETÉS!!! Kérem cégemet össze nem téveszteni más hasonnevé céggel. — Raktáron tartok: Kül. és belföldi, prima minőségű MARVANYT ÉS GRANITOT.

Zelea Codre

Bucuresti-Bu
(Az Uj Kelet u
nek vagyunk u
loanu. Alacson
Faráó népére
nak ez a hirh
politizál. A n
előtt, még szil
pelt. A botrány
tott Román Gy
likvidálta. A la
jén, hogy óvad
rosok és jegysz
hogy a Calea Vi
amikor megtud
Ez akkor törté
len rászédett
őszehívta — s
őket, hogy am
kezére juttatják
nyilatkozatot ir
ben a sikkasztá
Igy menekült m
től, ellenben a t
geit már nem t

Taslaoanu mo
dett. A Vaszgár
reanu jobbkeze
— Na mit szó
csináltak mi? L
társaságot.

— Igy hálálja
azt a sok jót, ar
dem.

Taslaoanu kis
mar kész a válas

— Mi nem k
parasztpárt ellen
ja vagyok a ne
mert a Vaszgár

— De hiszen
még „felelős” áll
hogy antiszemita

— En ma sen
Az, hogy Codrea
még nem jelenti,
mék. De apropos

zám — nem vol
beszélni?

— Miért ne, vá
indultunk a Vas
felé.

A Vo

Szemben a Pic
emeletes ház má
szobáját foglalja
tiv ócska butorok

kos falak visszata
mak az emberre.
szos zsidók karik

turában. A vasgá
jai: Pénzes zsák
mellett eke fölött

A kép alatt mag
a tiszzaeszlári vé

foglalja el a fal
Zelea Codrean

jó hangulatban v
tolták meg képy

Manciu prefek
boldogságtól sugá

— Zsidó? ford
kor ez bemutat,

a zsidónak is me
lém fordulva foly

— Most meg
hogy kik vagyur
legközelebbi vála

ragadjuk a hata
— És akkor m

— Kormányoz
— Igen, de...

Egy
pro

— Bizza csak
doggá tesszük az

— Hogyan?
— Azt majd
— Hát titkot
— Szó sincs r
sz of adgu y
erkölcsös. Miért

Látogatás a Vasgárda főhadiszállásán

Zelea Codreanu beszél a zsidókról, Cuzáról, Jorgáról és programjáról. Taslaonu Vajda egykori kabinetfőnöke mint Codreanu adjutánsa

Bucuresti-Bukarest, szeptember 5. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Kénytelenek vagyunk újra leírni a nevet: *Taslaonu*. Alacsony, borzas haja, erősen Fărăó népére ütő fiatalember. Vajdának ez a hírhedt kabinetfőnöke újra politizál. A neamtgyei választások előtt, még színházi faktorként szerepelt. A botrányok közepette csödbe jutott Román Operett Színház ügyeit kiküzdölte. A lapok megírták annak idején, hogy óvadékaikat elvesztő ruhatárosok és jegyszédők véresre verték s hogy a Calea Victorian kergették végig, amikor megtudták, hogy rászedte őket. Ez akkor történt, amikor a szerencsétlen rászedett és megcsalt embereket összehívta — s miután figyelmeztette őket, hogy amennyiben az ügyészség kezére juttatják, mindenük odavész, — nyilatkozatot íratott velük alá, amelyben a sikkasztás vádját visszavonják. Így menekült meg Taslaonu a börtöntől, ellenben a rászedett emberek ütleget már nem tudta elkerülni.

A hálás kabinetfőnök

Taslaonu most újra politizálni kezdett. A Vasgárda oszlopos tagja, Codreanu jobbkeze lelkendezve szólít meg. — Na mit szol hozzá? Ezt jól megcsináltuk mi? Lehengereltük az egész társaságot. — Így hálálja meg maga Vajdának azt a sok jót, amit magával tett? kérdem.

Taslaonu kissé elpirul, de csakhamar kész a válasszal:

— Mi nem küzdöttünk a nemzeti-parasztpárt ellen. En továbbra is tagja vagyok a nemzeti-parasztpártnak, mert a Vasgárda nem párt.

— De hiszen ön valamikor, amikor még „felelős” állásban volt, tagadta, hogy antiszemita.

— En ma sem vagyok antiszemita. Az, hogy Codreanunak hive vagyok, még nem jelenti, hogy antiszemita lennék. De apropos — fordul hirtelen hozzám — nem volna kedve vezérünkkel beszélni?

— Miért ne. válaszoltam és már el is indultunk a Vasgárda főhadiszállása felé.

A Vasgárda főhadiszállása

Szemben a Piccadillyvel, rozoga kétemeletes ház második emeletének két szobáját foglalja el a gárda. A primitív ócska butorok, a poros padló, a piszkos falak visszataszító hatást gyakorolnak az emberre. A falakon torz pajezatos zsidók karikatúrái különböző pozíciókban. A vasgárda választási plakátjai: Pénzes zsákok turkáló kufarok mellett eke fölött görnyedő földműves. A kép alatt magyarázat. A diszhelyet a tiszaszlári vérvádat illusztráló rajz foglalja el a falon.

Zelea Codreanu ma érthető okokból jó hangulatban van. Tegnapelőtt választották meg képviselőnek.

Manciu prefektus gyilkosának arca boldogságtól sugárzik.

— Zsidó? fordul Taslaonuhoz, amikor ez bemutat, — no nem baj, ma még a zsidónak is megbocsátok. Majd te lélem fordulva folytatja:

— Most megmutatjuk a világnak, hogy kik vagyunk és mit tudunk. A legközelebbi választásokon magunkhoz ragadjuk a hatalmat.

— És akkor mit fognak csinálni? — Kormányozni! — Igen, de...

Egy titokzatos kormányprogram

— Bizza csak ránk. Naggyá és boldoggá tesszük az országot.

— Hogyan? — Azt majd meglátjuk.

— Hát titkot csinálnak belőle? — Szó sincs róla. Ez az ország gazdag és kincsekkel tele.

— Szó sincs róla. Ez az ország gazdag és kincsekkel tele. — Szó sincs róla. Ez az ország gazdag és kincsekkel tele. — Szó sincs róla. Ez az ország gazdag és kincsekkel tele.

— Szó sincs róla. Ez az ország gazdag és kincsekkel tele. — Szó sincs róla. Ez az ország gazdag és kincsekkel tele.

szegénység? Miért boldogtalan itt mindenki?

— Azt hiszi talán, hogy mindenért a zsidók hibásak?

— Meg vagyunk róla győződve, Bolsevikiek.

— De hiszen a zsidók is szenvednek, ők sem boldogok, talán a legszerencsétlenebbek.

— A zsidók? Mind gazdagok, duslakodnak a jólétben, a szegénységet csak kifelé mutatják. Oroszország kezére akarnak bennünket játszani.

Ellenvetéseket próbálók tenni, de Codreanu legyint a kezével.

Hátrasímitja haját. Székében egészen hátradől és a menyezetet nézi. Néhány másodpercig csak az uccáról felhallatszható zaj zavarja meg a csöndet. Majd hirtelen felugrik és mintha komplikált problémát oldott volna meg.

Egyszerű megoldás

— Miért nem mennek Palesztinába? — Ez lesz eszerint a parlamenti programja? — fordulok hozzá.

— Hogy mi lesz a programunk, azt bizza csak reánk.

— De hiszen a választások során programot is adtak és abban...

Codreanu közbevág:

— Ha mindenképpen azt akarják, hogy azt a programot váltsuk be, csak szóljanak...

— Cuza professzor...

Codreanu újra szavamba vág.

— Kérem ne beszéljen Cuza professzorral. Cuza professzor tudja, hogy mit akar...

— A lapok azt írják, hogy ki akar nekünk békülni.

— Az a mi belső ügyünk.

— A kormányt támogatni fogják-e?

— Iorga miniszterelnök kszemélye végtelenül szimpatikus nekünk és nagyon könnyen lehetséges, hogy támogatni fogjuk a parlamentben is.

Hirtelen felcsapódik az ajtó. Nemzeti ruhás fiatal emberek lépik el a szobát. Codreanu szívélyesen bucsura nyújtja kezét.

Hátszegi Ernő.

Barcelonában hétfőn megszűnik — Kordovában hétfőre proklamálták az általános sztrájkot

Barcelona egyik külvárosában felgyújtották a jezsuiták kolostorát. Berenguer tábornokot Madridba szállították

Barcelona, szeptember 5. Az általános sztrájk előreláthatólag hétfőn véget ér. Ma még súlyos összeütközések voltak a szindikalisták és a karhatalom között. Egy gyűlésüket a karhatalom szétverte. A tumultusban lövések két embert megöltek s többeket megsebesítettek. A gyűlés színhelyén négy időre beállított pokolgépet találtak. Ezeket sikerült kellő időben ártalmatlanná tenni.

Házkutatások és letartóztatások folyamatosan vannak. Ujabb jelentés szerint Madrid és Barcelona között a telefonvezetékét szindikalista sztrájkolók elvágták.

Barcelona egyik külvárosában a jezsuita kolostor kápolnáját felgyújtották, de sikerült a tűz továbbterjedését megakadályozni.

Madrid, szeptember 5. Berenguer tá-

bornok volt miniszterelnököt vidéki fogságából Madridba hozták, ahol a parlamenti vizsgálóbíró előtt felelnie kell a jaccai zendülés vérbefojtásáért. Madridban ma letartóztatották Arnandos tábornokot, a diktatura egyik volt hadügyminiszterét. Ciudad Realban szintén általános a sztrájk. Cordovában hétfőre proklamálták általános sztrájkot.

Hét bíró szerint a vámunió terve sem a békeszerződésbe, sem a genfi jegyzőkönyvbe nem ütközik...

A hágai döntés megérkezett Genfben, — de már senkit sem érdekelt

Az osztrák segélyakció ügyét tárgyalta a népszövetségi tanács. Sürgős a segítség Ausztria számára

Hága, szeptember 5. A nemzetközi bíróság döntését a német-osztrák vámunióról ma délelőtt tíz órakor nyilvánosságra hozták.

Adatci elnök a békepalota nagy tanácstermében hirdette ki a szakvéleményt, amely szerint a bíróság 8 szavazattal 7 ellenében megállapítja, hogy a német-osztrák vámegegyezmény tervéről felvett 1931 március 19-i jegyzőkönyv nem egyeztethető össze Ausztriának 1922 október 4-én kelt genfi jegyzőkönyvben foglalt kötelezettségeivel.

A döntés iránt az érdeklődés már nem volt olyan nagy, mint abban az esetben lett volna, ha a vámegegyezményről lemondó

nyilatkozatok nem hangzanak el. Így csak a diplomaták s az újságírók foglaltak helyet a döntés elhangzásakor a teremben.

A szakvélemény 25 gépirt oldalra terjed és két függelékkel van. Ezek közül egyikben az elnök megindokolja a döntést, a másik pedig a kisebbségi vélemény indokolását tartalmazza. Ez utóbbit hét bíró írta alá, akiknek az volt az álláspontjuk, hogy a megkötött szándékolt vámegegyezmény sem a st.-germaine-i szerződésbe, sem a genfi jegyzőkönyvbe nem ütközik.

Genf, szeptember 5. A népszövetségi tanács tegnap délutáni ülésén az osztrák segélyakció kérdését tárgyalták. Schober hangoztatta, hogy Ausztria csak a Né-

pszövetség és a többi államok segítségével állhat talpra. A segítség Ausztria részére sürgős. Ha a kölcsönt megkapják, Ausztria végre fogja hajtani a belső szanalást.

Ausztria kérését a népszövetségi pénzügyi bizottság elé utalták. Párizsban a nagybankok vezetői tárgyaltak az ausztriai kölcsönről. Amíg az új osztrák kölcsön perfektuálása megtörténik, francia bankok átvesznek 50 millió shillinget az Angol Bank által június elején nyújtott kölcsönből. Egyébként az Ausztriának adandó kölcsön 500 millió shillinget fog kitenni. Beavatott helyről származó értesülések szerint ezenfelül Franciaország kész átvállalni Ausztriának az Angol Banktól kapott 150 millió shillinges kölcsönét is olyként, hogy a kölcsönrel Ausztria Franciaországnak tartozzék.

Egyébként az osztrák jegybanknak adott 150 millió shillingből Ausztria visszafizetett részletekben 28 milliót s szeptember 16-án további 22 milliót kell törlesztenie.

A hátralék tekintetében külföldi pénzcsoporttal Ausztria tárgyalásokat folytat aziránt, hogy a kölcsönt átvállalják. Ezzel kapcsolatban genfi jelentés szerint közlebről angol, belga és francia pénzügyi szakértők érkeznek a népszövetségi pénzügyi bizottság megbízásából Bécsbe, hogy a helyzetet a helyszínen megvizsgálják s azután a Népszövetségnek javaslatot tegyenek az Ausztriának nyújtandó kölcsön ügyében.

— Francois Poncet Párizsba utazott. Genfből jelentik: Francois Poncet elutazott párizsba. Néhány nap múlva Berlinbe készül, ahol bevárja a szeptember 26-án látogatásra érkező francia minisztereket.

— Hétszázötvennyolc közmunkatervet engedélyezett az amerikai kormány Párizsból jelentik: Az amerikai kormány 758 nagyobb közmunkatervet engedélyezett a munkanélküliség enyhítésére, összesen 450 millió dollár értékben.

ÖN SOKAT VESZIT!

Ha nem tekinti meg a

SZABÓ JENŐ

cég INGYEN

BALLON PAVILONJÁT

(a tötéren lparos Egylettel szemben), ahol 20 lejért gyönyörű ballonokat kap, de ezen összeget

készpénzben visszafizeti

a cég pénztára minden 100 lej készpénz vagy egy pár ADY selyem harisnya vásárlásánál!

Óriási választék!

Olcsó árak!

rossági em

ztását a város- Kolozsváron a ajába

ban él és itt polgári Mindenki, aki Kó résztvehet a köz. kon. következéské. élyazonosságai igaz.

közvetítő megoldás

megfelelő lenne — az állampolgárság el lennének véve a Ezek azonban sem n a választójegy- nek és így félt, hogy nek személyazonos-

gíteni — volt a vámben garantálom, ari lakost, aki iga. lamilyen formában a decemberi ösz. k a listába. Ennek denkinék ki fogjuk mélyazonossági iga-

memisa. Sebestyén t látszik igazolni. rimár bizottság jó- mpolgársági lista. Ez azonban csak Mert lehet, hogy váron be is váltja de sehol nem látjuk gy az ország többi módon fog történni ása.

ig az állampolgár- m oldják, addig a észe bizonytalanság gok gyakorlásának an. Vajjon lesz-e be is fogja váltani vizióról tett ígére-

be kellett özlekedést

villamos-közleke- tni, mert a legtöbb szintén félméteres lhősakadás követ- árokat több millió

Magyar rsenye

rsenyi, melyen ent meg

rmátus kollégium- nepélyes külsősé- ották a dalosver- atalmas befogadó- mber emberhátán zedődy-Jocksmann rsenyit és átadta Sebestyén polgár- i: néhány meleg os nevében üdvö- Ezután az egyes oruzta meg a Da- ge, majd este 8 y hivatalos meg-

dalosverseny va- or veszi kezdetét

DE

nk 6.60, font ster- belga frank 23.46. 2.80, cseh korona marka 40.05, hol- 3.

holland forint 24.93/1. francia 1/2, cseh korona 1/2, 9.04, lej 3.05,

Az osztrák-német vámunió bukásának diplomáciai kulisszatitkai

Litvinov már nyilatkozik a polgári sajtónak. A magyar buza és az Európa-bizottság

A Pesti Napló genfi tudósítója alábbi rendkívül érdekes cikkben számol be az osztrák-német vámunióval kapcsolatos események kulisszatitkairól:

— Nem tudja, kedves kartárs, mit vár itt éjnek idején ez a sok diplomata és újságíró?

Egy most érkező német újságíró fordult ezzel a kérdéssel a népszövetségi főtitkárság folyosóján egy pirosposztos öregúrhoz szerdán este.

— Hát mit várhatunk? — válaszolta a kérdezett, aki nem volt más, mint Jules Sauerwein, a Matin külpolitikusa. Mire vár Franciaország és mire vár a Conseil, meg az egész világ? Hogy Ausztria mondjon le a németekkel tervezett gazdasági szövetségéről... És a kis köztársaság le is fog mondani e veszedelmes tervéről, tekintve, hogy pénz kell neki és a Banque de France a 150 millió sillinget csak ezzel a feltétellel adhatja meg.

Tényleg két álló nap és éjszaka folyt a bizalmas megbeszélés és Massigli, Franciaország berlini követe és állandó népszövetségi minisztere, továbbá Curtius és Schober között. Érthető hát, ha olyan türelmetlenek az újságírók. Hisz mindenki tudja, hogy Ausztria és Németország közös nyilatkozata nem Genfben szövegeződik meg és Schober meg Curtius csak időt akarnak nyerni, amíg befut Bécsből vagy Berlinből az azonos lemondó nyilatkozat a gazdasági Anchlussról.

Ami a nagy nyilvánosság szeme előtt történik, az vajmi kevés ahhoz, hogy tiszta képet alkothassunk a forrongó események legközelebbi alakulásáról. Szállingóznak az autók a világ minden zugából ideérkezett delegátusokkal, jelenleg éppen Hymans belga külügyminiszter emeli ki két csinos francia hölgyet az egyik kocsiból, fanyarul mosolyogva a közelben ácsorgó tömegre.

Általánosságban érezni genfi körökben, hogy a németeket és osztrákokat teljesen kiéhezették, falmak szorították a franciák.

Érezni lehet az ülések képén, hogy Nagy-Britanniának és Franciaországnak, a két legtekintélyesebb népszövetségi hatalomnak igazi reprezentánsai nincsenek jelen. A Szigetországot képviselő lord Cecil nem is jött el az Európa-bizottságra. Francois-Poncet meg minduntalan a körmét manikűrözte és minden gondját arra összpontosította, hogy ne gyűrődjék össze új szalónruhája.

Ezen az ülésen Magyarország is szóba került. A „gazdasági tervek összehangoló bizottság” ugyanis beszámolt arról, hogy Magyarország és Németország között kötött kereskedelmi szerződés megfelel azoknak a követelményeknek, amelyeket az úgynevezett buza-bizottság a mai gazdasági káros levezetésére alkalmasnak talált. Franciaország kinyilvánította e miatt a világ színe előtt, hogy piaca ezentúl a magyar búzát fogja előnyben részesíteni, más országok gabonájával szemben. Ezeket az előnyöket, amelyek a preferenciális vámokra vonatkoznak, egyedül csak a szovjet képviselője támadta, amiért nem huzhat belőlük hasznot...

Két terv nyomult a népszövetségi tárgyalások premier planjába, egyikük magyar eredetű és Közép-Európa lábraállítása céljára vonatkozik. Hantos Elemér egyetemi tanár, volt államtitkár dolgozta ki, akinek munkásságára Briand egyik testilelki barátja, L. Troquer szenátor irányította a francia kormány figyelmét.

A magyar közgazdász javaslata alkalmas pszichológiai pillanatban jött és ha a Népszövetség Európa-bizottsága az ő eszméit szerinti fogja megoldás felé terelni a Dunamedence népeinek közös megélhetési gondjait, ebben nemcsak a magyar terv gyakorlati horderejének lesz szerepe, hanem annak a körülménynek is, hogy maguk a franciák is nagyon kívántak már olyan javaslatot, amely a német-osztrák vámuniós terv elejtése után olyan gazdasági egységbe illeszti be az egymásra utalt középeurópai államokat, amely

ben Magyarország és Ausztria döntő szerephez jutnak...

A másik a szovjet és Európa között kötendő híres non-aggression szövetség terve. Bár a francia-osztrák paktum csak akkor kerülhet tető alá, ha előbb a szovjet meg egyezik a lengyelekkel a beszarábiai konfliktusban és semlegességi szerződést köt velük. Litvinovnak mégis sikerült ezáltal teljesen új levegőt teremtenie maga körül. Így a külügyi népbiztos, akinek tavaly minden léptét a GPU-detektívek őrizték, most teljesen szabadon mozog Genfben. Nincs körülötte titokzatos alak, egyedül csak a felesége van állandóan vele. Együtt sétálnak a pompás tóparton, vagy nézegetik a jobb üzletek kirakatait.

A diplomaták közül pedig már nemcsak Tefvik bej török külügyminiszter jár vele karonfogva a parkban, hanem mások is szóba elegyednek vele. Egyikük-másikuk nem is csinál titkot belőle, hogy „hajlan-

dók volnának kimélyíteni” az Oroszországgal való gazdasági kapcsolataikat.

Ez a varázs csak azért támadt körülötte, mert Litvinov ragyogóbbnál-ragyogóbb megrendeléseket ígér az európai országok nagyipara számára. Miután a népbiztos a polgári lapok munkatársai előtt nem zárkózik el olyan szigorúan, mint eddig, módját ejtettem és megkérdeztem tőle:

— Mire szolgálnak ezek a megmértámadási paktumok? Hisz itt a Kellogg-paktum, ebben csak minden benne van?

Litvinov rögtön felelt:

— Hja, barátom, nagy különbség van egy olyan szerződés között, amelyet ötvén, vagy hatvan állam köt egymással és olyan között, amelyet csak kétállam ír alá. Ennek az utóbbinak pszichológiai-lag is nagyobb az értéke, ámbár jómagamnak a Kellogg-paktum ellen sincs semmi kifogásom...

Eredménnyel kecsegtetnek a kolozsvári ortodox hitközség és hittelezői között megindult tárgyalások

Cluj-Kolozsvár, szeptember 5. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Közöltük, hogy a kolozsvári ortodox hitközség vezetője tárgyalásokat kezdett a hittelezőkkel a hitközség pénzügyeinek szanálása érdekében. Tegnapelőtt este érkekezletre gyűltek össze a hittelezők a hitközség képviselőivel, hogy megtárgyalják a szanálás módjait. A hitközség képviselőjében Biró Andor elnökön kívül megjelent Glasner Akiba főrabbi, dr. Sebestyén József, dr. Fischer József képviselő, dr. Kertész Jenő, dr. Pollák Sándor, Hochmann Jakab és dr. Marton Ernő.

Dr. Sebestyén József vázolta a hitközség válságos helyzetét. Az adósságok meghaladják a 12 millió lejt, amelyet a hitközség csak abban az esetben tud megfizetni, ha a hittelezők egy kamat, mint a tőkekövetelés szempontjából méltányos álláspontra helyezkednek. Ha a hittelezők nem fogják ezt a szükséges megértést tanusítani, úgy a pénzügyi összeomlás elkerülhetetlen, len, ami elsősorban a hittelezőknek fog ártani, mert így semmi reményük nem lehet rá, hogy hozzájussanak követelésükhöz. A hitközség kívánsága az, hogy a hittelezők elégedjenek meg tőkekövetelésük 75 százalékával, amelyet a hit-

község körülbelül három év alatt fog megfizetni. Ami a kamatokot illeti, a hitközség kéri a hátralevő kamatok elengedését, a jövőre pedig nyolc százalékos kamatláb megállapítását.

Ezután dr. Pollák Sándor, aki a hitközség jogi és pénzügyi szanálása, valamint a szefárdokkal való megegyezés érdekében már hónapok óta a legintenzívebb munkásságot fejt ki, ismertette azt a tervet, amely szerint a hitközség bevételi és kiadási tételei egyensúlyba hozhatók és értékes adatokkal szolgált a hittelezőknek a hitközség tényleges helyzetének megismerésére.

A hittelezők megjelent képviselői látható megértéssel fogadták a hitközség vezetőjének proposícióit és ígéretet tettek, hogy intézeteiknél oda fognak hatni, hogy a hitközség méltányos kívánságai honoráltassanak.

Amennyiben sikerülni fog a hittelezőkkel ilyenformán megegyezni, úgy a kolozsvári ortodox izraelita hitközség régen vajdó válsága megnyugtató megoldást nyer. Abban a nem várt esetben azonban, ha a hittelezők a hitközség méltányos kívánságai elől mereven elzárkóznak, úgy a nagymultu kolozsvári ortodox hitközség sorsa meg van pecsételve. Általános a vélemény azonban, hogy tekintettel a hittelezők között szereplő előkelő vállalatokra és pénzintézetekre, erre a szomorú fordulatra nem fog sor kerülni.

Szovjetország importja 12 százalékkal, exportja 33 százalékkal növekedett az öt éves terv első felében

A külkereskedelem monopóliuma megóvja Oroszország piacát a külföldi árullámzásoktól. Még mindig nem érte el Oroszország külkereskedelme a háborúelőtti nívót

Cluj-Kolozsvár, szeptember 5. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Bostonban megjelenő „The Christian Science Monitor” rendkívül érdekes kommentárokat fűz a szovjet legutóbb nyilvánosságra került külkereskedelmi mérlegéhez. Szovjet-Oroszország külkereskedelméről a birminghami egyetem mellett működő „Russian Research Bureau”, amely rendszeres jelentésekben ismerteti. A lap szerint míg Oroszországban külkereskedelem monopóliuma fennáll, addig ez az ország azt a politikát fogja folytatni, hogy külföldön reális értékük alatt adja el áruját, hogy így jusson annak a valutamennyiségnek a birtokába, amellyel importját kifizetheti. Szovjet-Oroszország minden államnál könnyebben teheti ezt meg, mert az érvényben levő monopól-rendszer miatt nincs szüksége arra, hogy úgy az import, mint az export hasznot hozzon, mint ahogy ez a magánkereskedelemben szükséges. Az export és import jövedelmeit Oroszország egymással tudja kiegyenlíteni,

mert amit az egyiken veszít, azt pótolni tudja a másik jövedelemből.

Az orosz külkereskedelem politikája

„Ilyenképpen Oroszország külkereskedelmét befolyásolták a mindenütt észlelt áruházas tendenciák. Oroszország piacán az előző évekkel szemben még ma is ár-emelkedés mutatkozik, mely az import kilátásait természetesen kedvezőbbé tette. A külkereskedelmi monopólium rendszere mellett Szovjet-Oroszország független a külföldi árulakulásoktól. Ami Oroszországot érdekli, az csupán annyi, hogy a behozott áruk ára zuhanni kezdjen azelőtt, mielőtt exportálásra kerülő áruinál az áresési folyamat megindul. Ennek pedig az eredménye az, hogy a kiszállított termékekért Oroszország nagyobb mennyiségű árukat tud importálni.”

„Ha az orosz külkereskedelem természetét tanulmányozzuk, — folytatja érdekes fejtegetéseit a lap — konstatálhat-

juk, hogy a mezőgazdasági termékek, amelyek a régi Oroszország legjelentősebb exportcikkévé képeztek, most alig az egyharmadát képviselik a régi mennyiségnek. Ugyanakkor azonban az ipari cikkek exportja, elsősorban a nyersanyagoké és félgyártmányoké, 1927-től kezdve a békebeli export többszörösét éri el.”

33 százalékkal növekedett az export, 12 százalékkal az import

„Ami az importot illeti, csak az ipari szállítási és mezőgazdasági gépek bevitel nagyobb, mint a békebeli, egyebekben Oroszország importja mélyen az 1913-ban elért nívó alatt áll. Az öt éves terv első felében Oroszország exportja 33 százalékkal, importja pedig csak 12 százalékkal növekedett. Ezzel Szovjet-Oroszország külkereskedelme még nem érte el a békebeli nívót. A birminghami iroda jelentése hangsúlyozza, hogy amikor az orosz külkereskedelem előli háború előtti nívóját, a fejlődés aránya sokkal jelentékenyebb.”

A gabonakereskedelem monopóliuma

„Az orosz gabonaexport fejlődése nem annyira a termelés gyarapodásával, mint azzal indokolható, hogy a kormányknak sikerült az ország gabonakereskedelmét szinte teljes egészében monopolizálni, bevezette a kenyérkartell és ilyenformán megfelelő feltételeket teremtett a gabona-termékeknek úgy a bel-, mint a külföldön való elhelyezésére. A lakosság belső szükségleteinek kielégítését szolgáló áru számára Oroszország határai így még sokáig zárva maradnak.”

„A birminghami kutató iroda jelentése egyébként megállapítja, hogy Angolország elfoglalta Németország helyét és ma Oroszország a legjobb vevője, az Egyesült Államokba való export egyre nagyobb növekszik, míg Kelet piaca egyre nagyobb jelentőségű felvevő piaca lesz Oroszországnak.”

Ugyancsak ez a lap közli, hogy augusztus első hat napjában a feketetengeri kikötőkön, a Boszporusi szoroson keresztül 95 ezer tonna orosz búzát indítottak Angolországba.

SPORT

A vasárnapi sport-program

Cluj-Kolozsvár, szeptember 5. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A vasárnapi sport-programon a CFR—KMSC ligabajnoki mérkőzés szerepel, mely egyben megnyitása az őszi bajnoki fordulónak. Miután a CFR reorganizált csapata tavasszal néhány szép vidéki turán bizonyította be, hogy jövőre van, a KMSC pedig a nyári szezon alatt is komoly tréninggel készült a szezonra, érdekes mérkőzésre van kilátás, melynek eredménye teljesen nyílt.

A Haggibbor és a KAC vidéken játszanak barátságos mérkőzéseket. A Haggibbor komplett első csapatát vendégjátékosokkal gyűlti meg. A nagy játékerőt képviselő gyulafehérvári Unirea is erős ellenfelet kap.

Vidéken még barátságos mérkőzések folynak, mert Szatmárt kivéve, sehol nem kezdődtek meg a ligabajnoki meccsek. Nagy érdeklődésre tart számot a Belgrád válogatott Ripensia mérkőzése, a Ripensia, mint Románia profiválogatott veszi fel a küzdelmet a szerbekkel.

Budapesten az oroszok tenniszbajnokságok folynak, amelyen Európa legjobb tenniszezői indulnak. A hatalmas mezőnyben nagyon valószínűtlen, hogy magyar versenyző is díjat nyerhet.

A Haggibbor templomakciója nagy siker jegyében indul. Ebben az évben a Salom páholyban rendezi meg őszi istentiszteit a Haggibbor. Jelentéseket már csak hétfőig fogad el a City drogéria, Calea Reg. Maria 6.

MEGJELENT!

TOLSZTOJ

A 20. SZÁZAD MÉRLEGÉN

doktori tanulmány a liegei egyetem filozófiai fakultásán
Írta: Dr. Stern Ignác

Ára 20 lej

postán küldve 81 lej, mely összebbélyegben is beküldhető. Megrendelhető a szerkesztés Cluj, Str. Albinei 89 és az Uj Kelet könyvostályában

A SZE

Elkerült

Newyork, szeptember 5. Szepes elnököt Hoover totta weekendjére. Sűrű tanácskozás volt a Fehér Házban, tartó elnöki magyarázatot és megbeszélésen lehűtött el Hoover. A szovjetek olyan, mint a kő, elvált volt. Ez alkalmatosságra a következő tételre a méreteket feny...

A statisztikai tanak. A munkaerő közötti különbség millió közötti a milliárdnál több tonna. A tanácskozás ki. Az egyik az a mara elnökének tésze, hogy Americsétlenség volna a folyósítása. A mara, egy bizottság zése, amely bizoz hogy Hoover kökészítse a jelenkésőbb létesítésegésítését, vagtradicionális elvzokról mindennekgondoskodniok s... nak. Igen sok vag a helyzetben, hogmor terheit. Az lépni. Giffordnak megbízatása, hogzen, segítsen, deEgyenesen kicsine olyan ember száaz 500 millió doAmerican Telephnak volt az elnöke

Valószínű az eddigi megbízat csupán. A munkának megjelenése a tában volt azzal, ülése előtt az áll... valamint ebben a... zomban nem leh... Amerikában is e... álláspontot, hog... megszervezni a m... támogatását. M... Washingtonban a... kerületeik panasz... Ezek a panaszok... terhekre vonatko... nélküliség miatt... és államokra hár... zet a súlyos adó... már áldozatokat... szült. Ezenfelül... 900 ezer munkan... mányzó nem az... Hoovertól, a kor... hívását kérte. A... központi kormán... segítséget. Ha ez... elé bizonyos me... vagy már bevezet... gógia lesz urrá a...

Közbe

Midőn néhány nyugati farmerék központi kormánlyozta az ilyen kapcsolatok állás... kat lokálisan, vag... kell lefolytatni... azonban elvi ok... ezekben. A viszo... tak, hogy a köz... eredményben mé...

Olcsó

Benamy Sando Kistemaerckes Cocteau A párizs Miké Jenő: Ma Szilágyi András: Benoit: Táncos Jarno: Börtön Komor: Fischma Edgar Allan Poe Wells: A püspök Paul Busson: A Kaphatók az Uj

A szesztilalom enyhítésével akarják csökkenteni az amerikai munkanélküliséget

Elkerülhetetlen az állam beavatkozása a munkanélküliség kérdésébe. Ötnapos munkahét bevezetésével foglalkoznak

Newyork, szeptember 5. Tizennégy nappal ezelőtt Hoover váratlanul megszakította weekendjét és visszatért Washingtonba. Sűrű tanácskozások következtek a Fehér Házban, majd teljes két napig tartó elnöki magány, amelyet egy mesterségesen lehűtött dolgozószobában töltött el Hoover. A szenirrozás tehát éppen olyan, mint a nagy „terv” kibocsátása előtt volt. Ez alkalommal azonban a munkanélküliségről volt szó, amely az elkerülhetetlenül és végső méreteket fenyeget.

A statisztikai adatok világosan bizonyítanak. A munkanélküliek száma 6 és 9 millió között ingadozik, csaknem kétmilliónál több tehát, mint az elmult évben. A tanácskozásokból két dolog merült ki. Az egyik az amerikai kereskedelmi kamara elnökének azon nyomatékos kijelentése, hogy Amerika számára kész szerencsétlenség volna munkanélküli segélyek folyósítása. A másik dolog Walter Giffordnak, egy bizottság elnökévé való kinevezése, amely bizottságnak az a feladata, hogy Hoover közvetlen egész alatt előkészítse a jelenleg fennálló és esetleg később létesítendő segélyegyletek egyesítését, vagy koordinálását, azon tradicionális elv alapján, hogy a nélkülözökről mindenekelőtt a községeknek kell gondoskodniuk s csak azután az államnak. Igen sok város azonban nincs abban a helyzetben, hogy egyedül viselje a nyomor terheit. Az államnak is közbe kell lépnie. Giffordnak azonban csak arra van megbízatása, hogy szervezzen, ellenőrizzen, segítsen, de nem hogy fizessen is. Egyenesen kicsinek tűnik ez a feladat egy olyan ember számára, mint Gifford, ami az 500 millió dollár alaptőkével dolgozó American Telephone and Telegraph Co.-nak volt az elnöke.

Európai minta szerint

Valószínű azonban, hogy Gifford eddigi megbízatása a kezdetet jelenti csupán. A munkanélküliek riasztó számának megjelenése alkalmával mindenki tisztában volt azzal, hogy a kongresszus összeülése előtt az államok aligha tehetnek valamit ebben a kérdésben. A közbelépést azonban nem lehet elkerülni. Ma már Amerikában is egyre többen vallják az álláspontot, hogy európai mintára kell megszervezni a munkanélküliek törvényes támogatását. Decemberben megjelennek Washingtonban a két ház képviselői, telekérleteik panaszaival és kívánságaival. Ezek a panaszok különösképpen azokra a terhekre vonatkoznak, mely — a munkanélküliség miatt — a helyi intézményekre és államokra hárulnak. A pénzügyi helyzet a súlyos adók következtében, amelyek már áldozatokat követelnek, rendkívül feszült. Ezenfelül egyedül Pensylvániában 900 ezer munkanélküli van. Pynchot kormányzó nem az egyetlen államfő, aki Hoovertól, a kongresszus azonnali összehívását kérte. Az Egyesült Államok a központi kormánytól várnak mindenre segítséget. Ha ez nem lép a kongresszus elé bizonyos meghatározott programmal, vagy már bevezetett akcióval, úgy a demagógia lesz urrá a helyzeten.

Közbe kell lépnie az államnak

Midőn néhány hónappal ezelőtt az éhezé nyugati farmerek segítségéről volt szó, a központi kormány igen élesen kihangsúlyozta az ilyen természetű kérdésekkel kapcsolatos álláspontját: a mentő akciókat lokálisan, vagy az egyes államok révén kell lefolytatni, a központi kormányzat azonban elvi okokból nem vehet részt ezekben. A viszonyok azonban úgy alakultak, hogy a központi kormánynak végeredményben mégis közbe kell majd lép-

nie. Hivatalos körökben mindenekelőtt is bizonyos produktív segítségre gondolnak, amelynek keresztülvitele kedvezően hatna ki az amerikai munkás bérének és vásárlóerejének alakulására. (Amerikában a vásárlók hatvan százaléka munkás).

Ötnapos munkahét

Washingtonban mindenekelőtt is arra gondolnak, hogy bevezetik az ötnapos munkahetet, hat napi bérrel. — „ha lehet és ahol lehet”. Ezt a javaslatot az amerikai munkások szövetsége tetszéssel fogadta, de azzal a fenntartással, hogy a munkás megkapja továbbra is teljes fizetését. Ellenkező esetben a szakszervezetek szerint nem történne egyéb, mint hogy a segítség terhét az állásban levő munkásokra hárítanák. Arról is van szó, hogy bizonyos iparágakban, különösen pedig a közszolgálatot végző iparvállala-

toknál éves, vagy legalábbis 40 hétre szóló szerződéseket kössenek a munkásokkal. Mind ezt azzal a céllal, hogy az áruforgalmat növeljék és visszaállítsák a vásárlóerő természetes nivóját. Az államháztartás növekvő deficitje ellenére is szó van arról, hogy közmunkák révén enyhítsék a munkanélküliséget.

A száraztörvény ellen

A legközelebbi hónapok fogják mutatni, hogy a különböző javaslatok közül melyik kerül megvalósításra. Mindenesetre volna egy eszköz, amelyről azt mondják beavattották, hogy segíteni tudna. A sör! Ha legalább ennek fogyasztását engednék meg, úgy százezer ember azonnal munkát találna és sörözők megnyitásával ugyancsak százezekre találnának egzisztenciát. Sokan még mindig hűsögesen ragaszkodnak a szárazság elvéhez. Az optimisták

A földművelésügyi miniszterium közvetlen ellenőrzése alá rendelték a gabona-kivitelt

Uj rendelet szabályozza a kiviteli prémium kifizetési módjait

Bucuresti-Bukarest, szeptember 5. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A földművelésügyi miniszter újabb rendeletet tett közzé a gabonaexport szabályozásáról. A rendelet szerint a gabonaexportot ezentúl a minisztérium egyik magasrangú tisztviselője fogja kizáró-

lag intézni. Ez naponként 7-től 1-ig és 4-től 7-ig rendelkezésre áll a gabona-exportőröknek, akik bebecsátást nyerne a minisztérium épületébe.

A gabonakiviteli prémium fizetése csekkel történik, amely az exportőrök kívánságára bárkinek, tehát bukaresti

megbízottjaiknak is kifizethető. A miniszter kéri az exportőrök és a gazdák bizalmát, ne hallgassanak a rosszakaratu híresztelésekre, mert a minisztérium minden intézkedést megtett és meg fog tenni a gabonakivitel akadálytalan lebonyolítása érdekében.

Interpelláció a bolgár parlamentben a dobrudzsai gyilkosságok miatt

A bolgár sajtó nemzetközi vizsgálat eirendelését kéri a dobrudzsai bolgárok helyzetének feüivizsgálására. Bolgár komitácik sorozatos gyilkosságokkal állanak bosszút Stefanoff megöletéseért

Bucuresti-Bukarest, szeptember 5. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap délután ment végbe Christu Stefanoffnak, a dobrudzsai bulgárok legyilkolt vezérének temetése, a bolgár lakosság hatalmas részvétele mellett. A gyászmisé két bolgár pap celebrálta, Stefanoff koporsóját bolgár fiatal emberek vitték vállatkon a temetőig, ahol Sztan nevével bolgár újságíró méltatta a meggyilkolt érdemeit. Az összes bolgár üzletek demonstratív zárva voltak a temetés ideje alatt.

Dobrudzsában továbbra is forrongó a hangulat. Bolgár földművesek komitációs csoportokba verődve igyekeznek Stefanoff halálát megbosszulni. Szilisztráról jelentik, hogy Tanase Nicolae macedon telepest, aki a Cainargeau-Mica község mellett legelőre kihajította korareggel a marhákat, a délutáni

órákban holtan találták meg. A tettesek mindeddig nem kerültek elő. A durostormegyei Carasimar községben egy másik kolonistát bolgár komitácik súlyosan megsebesítettek.

Szofia, szeptember 5. Rodeff képviselő tegnap délután meginterpellálta a bolgár kormányt Stefanoff volt szenátornak Bazargicban történt meggyilkolása ügyében. A képviselő kifejtette, hogy a dobrudzsai bulgárok helyzete igen súlyos. Éppen ezért kéri a külügyminisztert, lépjen közbe a román kormánynál, hogy vessenek véget a politikai gyilkosságoknak.

Az intervencióra Musanoff belügyminiszter és helyettes külügyminiszter válaszolt. Kijelentette, hogy a kormánynak tudomása van Stefanoff meggyilkolásáról, a bolgár parlamentben azonban nem lehet vitatkozni egy olyan kér-

désről, amely egy idegen állam alattvalóját illeti. Igaz, hogy Stefanoff bulgár volt, de ugyanakkor lojalis alattvalója a román államnak. Reméli, hogy a román kormány igazságot fog tenni és példásan megbünteti a gyilkost.

A összes bolgár lapok hasábos cikkekben foglalkoznak a dobrudzsai eseményekkel és energikusan intézkedéseket követelnek. A dobrudzsai komité elnöke ma újabb tiltakozó táviratot intézett a Népszövetséghez. A táviratban kéri a Népszövetséget, hogy Stefanoff meggyilkolása alkalmából nemzetközi vizsgálatot rendeljenek el Dobrudzsában és a helyszínen tanulmányozzák a bolgár kisebbség szomorú helyzetét.

Snowden csütörtökön terjeszti az angol alsóház elé az új költségvetést. Londonból jelentik: A Press Association értesülése szerint Snowden pénzügyminiszter csütörtökön terjeszti az angol alsóház elé az új költségvetési tervezetet. Politikai körökben feszült érdeklődéssel várják a költségvetéssel kapcsolatos vitákat.

Olcsóbb a legolcsóbbnál!!

Ezt tanulta meg mindenki, aki az

A B C -ben már vásárolt.

Legujabb szenzációs áraink:

Gyapju női kabátszővet, 140 cm. széles — — — Lei 120 métere
 Gyapju angol kabátszővet, 140 cm. széles — — — Lei 175 métere
 Férfi és női ruhaszövetek nagy választékban,
 100 cm. széles crap de chine színekben — — — Lei 120 métere
 Több ezer méter maradék kerül minden lehető olcsó árban eladásra

Str. Gen. Neculcea (v. Korniss ucca) 1
Bejárat a kapu alatt!

Olcsó könyvadás!

Benamy Sándor: Kajüt 30 lej
 Kistemaerkes Váitot elülfogat 66 lej
 Cocteau A párizsi fiu 66 lej
 Mikó Jenő: Madárka 66 lej
 Szilágyi András: Az új pásztor 95 lej
 Benoit: Tánconó 136 lej
 Jarno: Börtön 163 lej
 Komor: Fischmann S. Utoda 190 lej
 Edgar Allan Poe: Artur Gordon Pym 40 lej
 Wells: A püspök elke 130 lej
 Paul Busson: A szegény Dronte élete

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában

Megérkeztek!

Clujon még nem látott exclusiv párizsi szörme divatujdonságok kizárólagosan a

WEISZ FIVÉREK
 szörme szalonjában

Cal. Reg. Ferd. 5. (Szabó J. ház)
Elárusítás az alábbi hihetetlen olcsó árakon:

Valódi perzsa bundák	35.000 L-től
Pézsmá has bundák	10.000 L-től
Seal bundák	8.000 L-től
Csikó bundák	8.000 L-től
Nutriette bundák	4.500 L-től

Nagy választékban különböző színek rókák

szerint azonban ez az eszköz, amely fel tudna rázni egy egyre merevebbé váló nemzetgazdaságot, sokkal logikusabb, semminthogy az elnök hosszu ideig figyel menkivül hagyhatná.

gazdasági termékek, ország legjelentősebbek, most alig az a régi mennyiségben az ipari cikkek a nyersanyagoké és 7-től kezdve a beke-

ekkel növekedett az 12 százalékkal az

letti, csak az ipari gazdasági gépek be-

a békebeli, egyebek- portja mélyen az állat áll. Az öt éves ország exportja 33 pedig csak 12 száza-

ezzel Szovjet-Orosz- még nem érte el a

inghami iroda je- hogy amikor az

előli háboru előtti nyra sokkal jelenté-

reskedelem monopó-

port fejlődése nem arapodásával, mint hogy a kormányknak abanakereskedelmét monopólizálnia, be- és ilyenformán teremtett a gabona- mint a külföldön akosság belső szük- forduló az áru szá- irai így még sokáig

ató iroda jelentése hogy Angolország helyét és ma vevoje, az Egyesült egyre jobban nő- aca egyre nagyobb aca lesz Orosz-

közi, hogy augusz- a feketetengeri ki- szorosan keresztül buzát indítottak

SPORT

pi sport- ram

tember 5. (Az Uj A vasárnap sport- KMSC ligabajnoki mely egyben megnyi- fordulónak. Miután sapata tavasszal né- an bizonyította be. MSC pedig a nyári tréninggel készült mérkőzésre van ki- nye teljesen nyit. SAC vidéken jász- zéseket. A Haggib- patát vendégjátéko- nagy játékerőt kép- Unirea is erős ellen

ságos mérkőzések kivéve, sehol nem abajnoki meccsek- számot a Belgrad rközés. A Ripensia, ogatott veszi fel a

gos tenniszbajnok- n Európa legjobb hatalmas mezo-ny- len, hogy magyar r- het.

plomakciója nagy Ebben az évben a zé meg őszti isten- r. Jelentkezéseket el a City drogéria.

ENT!

TOJ

D MÉRLEGÉN

Hegel egyetem cultásán n Ignác

lej

lej, mely összes- hethető. Megrende- Str. Albinele 59 vosztályában

IMPOTENCIÁT

BESUGÁRZÁS

RADIUM-ULTRA-REGENERATOR

Egyetlen száraz rádium-borogatóval úgy fertiáknál mint nőknél teljesen gyógyítja

RADIUM-ULTRA-REGENERATOR által, évtizedekre szóló hatással. Arta- matlan külső kezelés. Kerjen ingyen felvilágosító árjegyzéket.

Vezérképviselő: „DIONESS”
 Bucuresti II - B. dul Cuza, Stradela I-a No. 10

ÁBRAHÁM GYERMEKEI

(9) AMERIKAI TÖRTÉNETEK — IRTA: SALOM ASCH

Egy szép napon Mózes eltűnt. Röviddel azelőtt arról beszélt, hogy Bosztonba fog utazni, ahol kilátása van egy ügyes társalattal együtt egy mézárshéket. Néhány nappal később eltűnt és földjei nem látták többet. Az igazság azonban az volt, hogy Mózes Newyork egy másik részében munkát kapott egy mézárshéknél, amit szívesen vállalt, márcsak azért is, hogy elkerüljön földijeinek szemétől.

Szerette volna bekvártélyozni magát a borbély családjához, de Zelig, a borbély kijelentette, hogy ildomtalan lenne, ha Mózes ott lakna a házában.

Fiatallal övegy lakik nálunk — mondotta — te pedig, Mózes, férfi vagy, a legjobb éveidben. Nem akarok botránnyit, épp ezért, jobb lenne, ha külön mennél ismerősök-höz lakni és a továbbiakig csak látogatóba jönnél hozzánk.

Mózes nem értette meg, mit jelent ez a szó: „továbbiakig”. Mi indokolja ezt a „továbbiakig” kifejezést? Azonban nem sokat gondolkodott fölötté és engedte, hogy a dolgok menjenek a maguk útján.

Ebben az időben Mózesben nagy változások mentek végbe. Nem lehetett újra megismerni Zelig megnyirta szakállát és ezzel sokkal fiatalabbnak látszott. Sára helyét most már a kicsiny borbélyné foglalta el, aki gondozta Mózes fehérműjét. Minthogy a „szerencsétlen” férfinak — ahogy őt nevezte — nem volt felesége, aki gondoskodott volna róla, ő tartotta rendben ruháját és fehérműjét. És ha férje számára selyeminget vásárolt, akkor gondoskodott Mózes ingszükségletéről is. Majd barátságosan rámosolygott. „Nem szép dolog, ha a férfi nem rendszeresen öltözködik — mondotta — és hozzá még ilyen szép férfi!”

Zelig elkísérte Mózes egy ruhaüzletbe, két rend ruhát vásárolt neki, egyet köznapokra, egyet pedig kimenőre. Amikor Mózes az új ruhát, a kétsoros mellénytel és az új piroskós selyeminget felvette és feltette ezüst láncát, (Channejének menyasszonyi ajándékát), alig lehetett megismerni. Amikor a fiatal odesszai asszony, a borbély nővére először meglátta őt ebben az elegáns öltözetben, felkiáltott:

„Meg sem ismertem! Ugy néz ki, mint egy valószínű odesszai gigerli!”

Mózes belenevetett immár rövidre nyírott bajuszába, kezét besüllyesztette a nadrágzsebébe és olyan pózt öltött, amilyent fiatal éveiben szombaton délután a volitschi sétányon vett magára Channejával való találkozásakor. Aztán megismogatta bajuszkáját és hallgatott.

„Mindig is mondtam nektek, hogy szép férfi — nekem szemem van illeszmire” — mondotta a kicsiny borbélyné és kokettül odaintett Mózes felé.

„Természetes. „Ök” azonban elkésértették az életét. Egy centet nem adhatott ki magára” — tette hozzá Zelig.

Az odesszai fiatal övegy szót se szólt; szeméi azonban megmerevedtek az elragadtatástól, egymásra rakta lábait, piros korál-láncá ide-oda himbálódzott, mialatt magas, telt keble a mély lélegzetvételtől súlydét és emelkedett...

Péntek este. Mózes sietve befejezte munkáját. Zelig még a borbélyműhelyben volt elfoglalva. Mózes tehát a két asszonyt a jiddes színházba kísérte, ahol az „Odesszai gavallér” című operettet adták. Mózes a két asszony közé ült. Balra a kicsi borbélyasszony simult hozzá, jobboldalt a borbély nővére. És duett közben — „Oh a pleasure!” — amelyet az odesszai gavallér és az amerikai milliomos leány, mindkettő furdó-kosztümben, énekel, Mózes hirtelen megérezte az odesszai fiatal övegy kezét az övében. Az asszony halkan sóhajtott:

— Ó Odessza! Odessza!

Mózes helybenhagyón bólogatott. „Igen, Odessza... Nagyon szép város: Ugy képzelte, mintha Odesszában lenne, mintha ő volna az odesszai gavallér, a fiatal övegy pedig az amerikai milliomos leány és mindketten énekelik: „Oh, a pleasure!”

Jöttek a forró nyári napok, Mózes pénteken fél kiló borju elejét hozott a mézárshékéből. A fiatal odesszai övegy megsütötte „odesszai módra” borssal és hagymával. A borbély felesége piros megypálínkat tett az asztalra, néhány tuat svanyu uborkát vásárolt, egy valódi raskenyeret, néhány heringet és

piros paradicsomot. Mindent kicsi kosárba helyeztek, aztán az egész borbélyfamilia Mózesrel egyetemben, aki közéjük számított magát, Coney Islandba utazott. Egy frissítő fürdő után Mózes a homokba feküdt és napfürdőzött. Mellette feküdt az odesszai fiatal övegy, mélyen kivágott furdó-kosztümben. Mózes megett az erősen fűszerezett húst, hozzá a ropogós uborkát és halkan dudolta:

„Oh, a pleasure!”
Néhány hét múlva — Mózes közben többször „kisélt” az odesszai övegyrel, Zelig a borbély beszélgetést kezdett vele. Minden teketória nélkül rátért a „tárgyra”.

„Mózes, az én nővérem jóra való és tisztességes övegyasszony. Szerencsétlenségére férjét elvesztette a háboruban éppúgy, mint ahogyan te elvesztetted feleségedet. Isten nyugasztalja... Mi legyen ennek a vége? Nem tesz jót a sok huza-vona... már egyiketek sem fiatal...”

Mózes csodálkozva nézett a borbélyra, megvakarta nyírott szakállát, bajusztát harapdálta és megkérdezte:

„Mit tegyek tehát?”

„Jól tudod, mi a teendő! Mit kérdezed? Mikor akarsz házasodni?”

Mózes elsápadt és szíve dobogott. „Gyerekeim vannak és feleségem!” — válaszolta halkan, mintha szegyenkeznie kellene magát miattuk.

„Kit akarsz te mesékkel traktálni? Asszonyról és gyerekekről beszélsz, akik már régen a föld alatt pihennek! Ez jó kifogás lehet lengyelországi földjeid számára, de engem nem lehet ilyesmikkel áltatni, megértted? Én odesszai fiu vagyok!”

„Hátha mégis élnek? Mit tudhatom én, mi történt velük?... Hol... hogyan... mikor?...” — dadogta Mózes kétségbeesetten.

„Ezt mondtad volna magadnak, mielőtt a nővéremmel kikezdtél, megértted? Most már késő! Elcsavartad hasznatlannak módjára egy fiatal asszony fejét! Isten tudja, mennyire jutottatok már! Csak hogy mi nem Lengyelországban élünk, hanem Amerikában! Az efféle stíliket itt börtönnel és deportációval büntetik. Nos, mit szólsz ehhez?”

Zelig nadrágzsebébe sülyesztette kezét és orrlikai kitagultak.

„Igen, igen... De hát mit... mit csináljak? Asszonyom — van gyermekekkel, neked, ezt meg kell értened, házas ember vagyok...”

„Micsoda mesék ezek?! Házas ember vagy?! Amerikában házasodtál a bíró előtt? Mit jelent egy zsidó házasság? Amerikában nincs érvénye a zsidó házasságnak. Azonnal elviszlek ügyvédekhez, ő majd megmagyarázza neked, hogy egy rabbi előtt kötött házasság Amerikában nem jelent semmit, nem is érvényes. A házasságot bíró előtt kell megkötni, a City Hallban... De elvégre is a másik már régen halott, különben kaptál volna hírt felőle! Ebből láthatod a legjobban, hogy már meg van halva.”

„Hát tudom én azt? Mi?...”

„Nagyon jól tudod, igenis tudod! Meghalt és vége! A jövő hétre megrendezzük a lakodalmat. Jó ismeretségben vagyok egy pappal. És ha mégis jelentkezik az asszony, akkor bizd csak rám a dolgot! Van egy jó ügyvédem, majd elintézi ügyesen az esetet. Zsidó házasság Amerikában mitsem jelent...”

Mózes hallgatott.

„Elvégre mégis csak fiatal ember vagy, miért várnál reá? Kezdd inkább újból...” Zelig bátorítón bólogatott reá.

Mózesnek már nem volt ellenvetése és hallgatott.

Azon az éjszakán, amely ezt a beszélgetést követte, Mózes sokat gondolt Channejára. Mélyen sajnálta és belesírt a párnába. Láttá az asszonyt és gyermekeit az ablaka előtt és hallotta, amint könyörögnék, hogy bocsássa be őket: odakint

Divatban, Minőségben, Árak szoliditásával vezet

GRÜNWARD & STEINER

női divatkülönlegességei áruház CLUJ, Főter 12. Az őszi és téli női divatkülönlegességek, eredeti angol és francia anyagokban, az összes divatszínben és divatszövevényekben megérkeztek.

hideg volt, az eső szakadt, ő maga pedig meleg szobában ül. Mialatt az asszony az ablakon kopog...

Es elhagyott asszonyának és elhanyagolt gyermekeinek képével együtt maga előtt látta az odesszai fiatal övegyet, egymásra vetett lábakkal, hullámzó keblén piros korallok táncoltak... Am a világos szöke pihék, amelyeket Coney Islandon fedezett fel a nyakán, mélyen beleásták magukat emlékezetébe, fantáziáját és vágyait felgyújtották, úgy, hogy mindenre képes volt, csak hogy kíváncsiságát csillapítsa és akaratát keresztülvigye.

„Igenis akarom! Akarom a fiatal odesszai asszonyt, akkor is, ha lecsuknak és deportálnak érette!”

Valami gyűlöletféle csirázott ki benne Channe és gyermekei iránt, minden nyomorúságával és kétségbeesésével egyetemben. Valósággal gyűlölte szegénységét és nyomorát.

„Ha ő nyomorban van, miért kelljen nekem is nyomorognom? Miért kelljen nekem bennrekednem a szerencsétlenségben? Nem akarom! Nem akarom!”

(Folytatjuk)

Öt napi hallgatás után újra megszólalt a Nautilus rádiója

London, szeptember 5. Az északnyugati Tromsöben tegnap este 23 óra 10 perckor felfogták a több mint öt napja hallgató Nautilus rádióátvitelét, melyben Wilkins közölte, hogy a Nautilus épségben van.

Később a bergeni rádióállomás és a

Friethjoff Nansen bálnavadászhajó rádiója is érintkezésben voltak a Nautilus-sal. Wilkins még ekkor sem adta magyarázatát hosszús hallgatásának, amely már aggodalommal töltötte el a világot a sarkkutatók sorsa felől.

Alfonz spanyol exkirály Budapestre érkezett Izabella főhercegnő temetésére

Meghalt Lipót Szalvátor főherceg is

Budapest, szeptember 5. Izabella főhercegnője ma reggel félnyolckor a Faszor szanatóriumban meghalt.

Agóniája már tegnap délután öt órakor megkezdődött s az orvosok kijelentései szerint minden percben várható a halál beállt. Izabella főhercegnője holttetését átszállították az Üllői uti kórház intézetbe, ahol bebalzsamozták.

Vasárnap koporsóját felravatalozzák a koronázó Mátyás-templomban s kedden lesz a temetés.

Budapest, szeptember 5. Alfonz spanyol exkirály Budapestre érkezett, ahol

nagyénjét Izabella főhercegnőt már nem találta életben.

Erkezése után Frigyes főherceg Uri uecai palotájába hajtattott, hogy kifejezze elotte részvétét. Az exkirály budapesti tartózkodása alatt a Dunapalotában fog lakni.

Egyidejűleg jelentik, hogy Lipót Szalvátor 69 éves korában, Bécsben meghalt. Lipót Szalvátort a Szent István-dómban fogják felravatalozni s a Habsburg-család bécsi temetőjébe helyezik, a Kapucinusok templomába temetik.

Negyvenkétmillió lejjel megbírságolták az aradi Egyesült Rum- és Likörgyárat

Folyik a nagyváradi és aradi feketeszesz-manipulációk vizsgálata

Oradea-Nagyvárad, szeptember 5. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyváradi Tábla vádтанácsának ma kellett volna tárgyalnia dr. Löblé László és Hitter József szeszgyárosok szabaddárahelyezési kérését. A dosszié azonban csak szombaton került a törvényszék-ről a táblához és így a vádтанács tárgyalását keddre halasztotta el, amíg a per iratait át tanulmányozza.

A nagyváradi nyomozás egyébként Aradon folytatódik. A nagyváradi feketeszeszgyártás szálai Aradra vezetnek el, ahol a nyomozás feltevése szerint a feketeszesz szállításához szükséges bárcákat hamisították. A vizsgálatot vezető inspektorok az Egyesült Aradi Rum- és Likörgyár részvénytársaságnál tartottak hosszú vizsgálatot és ott megállapították, hogy a gyár jelentékeny összeggel károsította meg az államot. A gyár könyveiben nagyobb szeszszállítmány volt feltüntetve, a megjelölt cégnél azonban nyoma sem volt ennek a tételnek. Az Egyesült Aradi Rum- és Likörgyárat a minisztérium 42 millió lej pénzbírsággal sújtotta és utasította a pénzügyigazgatóságot, hogy tegye meg a szükséges lépéseket. A pénzügyigazgatóság zárlatot rendelt el a gyár minden ingó és ingat-

lan vagyonára.

Nagyváradon szombaton kihallgatták a Bukarestből elővezetett Posar rendőrkormányzó, aki állítólag Schott detektívvel egyetértésben utnak engedett egy feketeszesz-razományt. A két rendőrségi tisztviselő állhatatosan tagad.

Machzor és tallisz árleszállítás!

4 kötet machsor a főnnepekre, vászonkötésben, magyar, német, vagy zsargon fordítással Lei: 260
9 kötet machsor az összes ünnepekre egész évi használatra, vászonkötésben, magyar, német, vagy zsargon fordítással Lei: 600
Mirjam dr. Kis Arnoldtól, vászonkötésű, magyar, vagy német Lei: 140
Mirjam imitált borkötésben Lei: 180
Mirjam valódi krodilbörkötésben Lei: 450
Tallisz bármicva gyermekeknek, bortnival felszerelve 250 lejtől
Gyapju férfi tallisz, arany, vagy ezüst bortnivalfelszerelve 400 lejtől
Selyem tallisz, fél, felszerelve bortnival 400 lejtől
Selyem tallisz, egész, nagy, felszerelve bortnival 800 lejtől

Kapható:

Anton Rosenzweig, Cluj

ספרים ואנד סלימים גראסמאנדלונג

Hèber könyvek

gyapju és selyemtalleszek nagykereskedése — Gyári árak! Kérjen ingyen naptárt és árjegyzéket.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE:

HI

UJ KELET az bányági zsidó Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Bukaresti Hátszegi Ernő, Cikkeink utánnya megjelölésével

Pillana

Bucuresti-Bukare Spiro Haret uccaba minisztérium előtt kámkzik. Mintegy ezer ár és tanárno van szakadatlanul túlkigyobb nehézségek megben. A nap meverjékező várakozmormol. Szitkok rő A várakozók paráz Megrohamozzák a golyfakapu dörögvállók egymás hegyéépcsőkön.

Működik a minis épés megrendszabény apparátusa: kás vigyorgó át a tő Künn szakadatlan dős tanítónó, aki kódik a fővárosban kozza Jorgát:

— Soha nem lehe Valeniben, Mangali pedig Brassóban? E nie kellene, itt nem gyakatekert rendelet Közélemben öreg középiskolai tanárn Tanító: Harminc pályán, de még soh A minisztérium tá már itt vagyok hárs esőben, ma a perze savargó, az uccán.

Tanárno: Borza Májusban nyujtotta melyben áthelyezé még három kérvény azzal a szöveggel, S sen kellett lejönnör

Tanító: 5000 kért ériumban elintézet Tanárno: Az első tem aktáimat is, Az tek.

Tanító: Több, m nekünk Jorga!

Tanárno: Azt hi mek az atyjához f záz, az ország büsz sunkhoz.

Tanító: Bár mar Nem tette volna t Nyugodtan élünk den nap attól kel újabb rendelet fe és egzisztenciánka

Tanárno: De vaj ácsorogunk az t zez. Mennyire mélt prokhoz. Hát a mi ki az ablakon s n ténik itt?

Tanító: Azt his dig, amig meg nem

Tanárno: Felke zérigzagotót de ő naszkodott, hogy s minden a miniszte

Tanító: Ugy va Jorgának a rende tást adott ki, hog terjesszenek elint Mangaliába?...

Tanárno: Vag vagy Brassóba.

Mondja tanító ur, A tanító hozzáh — A maga üg mint az, hogy for

Ebben a pillana A minisztériumm kapuja kitarul s rial kocsiján Bran el lakását. A két a tómeg.

— Változókony pestről jelentik: időjárásprognózi időjárás várható kal, élénkebb szel súlydésseel. Késő valószínű. A hőm délben 20 fok Cel

HIREK

UJ KELET az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc
 Bukaresti szerkesztőség:
 Hátszegi Ernő, Str. Cobălcescu 54.
 Képeink utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

Pillanatfelvétel

Bucuresti-Bukarest, szeptember 5. A Haret utcában levő közoktatásügyi minisztérium előtt hatalmas tömeg hullámzik. Mintegy ezer tanító, tanítónő, tanár és tanárnő vár, vitatkozik. Az autók akadatlanul túlkölnék. Csak a legnagyobb nehézségek árán törnek utat a tömegben. A nap még perszelőn tűz le a perrejtekező várakozókra. A tömeg zug-mormol. Szitkok röpködnek a levegőben. Várakozók parázs tünetést rendeznek. Magrohmozak a bejáratot. De a nehéz kifakapú dörögve becsapódik s az előlők egymás hegyén-hátán gurulnak le a pécőkön.

Működik a minisztériumokba való beépítés megrendszabályozásáról szóló törvény apparátusa: két rendőr és egy porcsány vigyorog át a tölgyfakapu vasráccsán. Künn szakadatlanul Jorgát „szapulják”. Jó tanítónő, aki már 10 napja tartózkodik a fővárosban, hangosan, sirva át-zogát Jorgát:

— Soha nem lehet tudni, hogy hol van; Valeniben, Mangaliában, Szinajában vagy pedig Brassóban? Bukarestben, ahol lennie kellene, itt nem lehet látni, ide csak nyakatekert rendeleteket küldözget. . .

Közlemben öreg tanító beszélget egy középiskolai tanárnővel.

Tanító: Harminc éve vagyok ezen a pályán, de még soha ezt nem értem meg. A minisztérium táviratilag behív s ime már itt vagyok három napja. Tegnap az én sörben, ma a perszelő napban állok, mint savargó, az uccán.

Tanárnő: Borzalmas ez a zürzavar. Majusban nyújtottam be egy kérvényt, a melyben áthelyezésemet kértem. Azóta még három kérvényt nyújtottam be, ugyanazzal a szöveggel, s most mégis személyesen kellett lejönnöm.

Tanító: 5000 kérvény fekszik a minisztériumban elintézetlenül.

Tanárnő: Az első kérvénnyel beküldöttem aktáimat is. Azok valószínűleg elvesztek.

Tanító: Több, mint bizonyos. Kelltek nekünk Jorga!

Tanárnő: Azt hittük, hogy mint gyermek az atyjához fordulhatunk majd hozzá, az ország büszkeségéhez, nagy tudósunkhoz.

Tanító: Bár maradt volna ott, ahol volt. Nem tette volna tönkre így az életünket. Nyugodtan élünk és dolgoztunk. Ma minden nap attól kell tartanunk, hogy egy újabb rendelet felborítja nyugalmunkat és egzisztenciánkat.

Tanárnő: De vajon meddig kell még itt élesorognunk az uccán? Milyen szegény ez. Mennyire méltatlan ez hozzánk, tanárokhöz. Hát a miniszter nem néz vajjon ki az ablakon s nem látja, hogy mi történik itt?

Tanító: Azt hiszem, itt állhatunk addig, amíg meg nem unjuk.

Tanárnő: Felkerestem lakásán N. vezérigazgatót de ő is majdnem sirva panaszkodott, hogy semmit nem tehet, hogy minden a minisztériótól függ.

Tanító: Ugy van. Hát maga nem tud Jorgának a rendeletéről, amelyben utasítást adott ki, hogy minden ügyet hozzá terjesszenek elintézésre? Szinajában vagy Mangaliában? . . .

Tanárnő: Vagy Valeni de Munteba, vagy Brassóba. Istenem, mit csináljak. Mondja tanító ur, mitévő legyek?

A tanító hozzáhajlik és halkan mondja: — A maga ügyében nincs más kiút, mint az, hogy forduljon kijáróhoz.

Ebben a pillanatban a tömeg kettéválk. A minisztériummal szemközt levő ház kapuja kitárul s hatalmas Kryser Imperial kocsiján Brandsch alminiszter hagyja el lakását. A két beszélgetőt is elsodorja a tömeg. (h. e.)

— Változékony időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint változékony időjárás várható megismétlődő zivatarokkal, élénkebb szelekkel és hőmérséklet-változással. Később igen hűvös időjárás valószínű. A hőmérséklet Budapesten ma délelőtt 20 fok Celsiusus.

— Uj konkordátum-tárgyalások vannak folyamatban Ausztria és a Szentszék között. Bécsből jelentik: A Szentszék és Ausztria között új konkordátum-tárgyalások vannak folyamatban. Ugy tudják, hogy a Szentszék részéről most küldött tervezet megadja a lehetőséget arra, hogy elvált katolikus házaspárok új polgári házasságot köthessenek Ausztriában.

— Kairóba hívtak egy bécsi tudóst. Bécsből jelentik: A kairói egyetem meghívta archeológiai intézetének élére dr. Carl Junker bécsi egyetemi tanárt, az ókori tudományok professzorát, Junkernek az lesz a feladata, hogy az egyiptomi császársirokban folyó kutatásokat végezze.

SVEN HEDIN: Első utam Ázsiába. A világhírű felfedező első, diákkori útja, lóháton, karavánnal, Perzsia ezeregyéjszakai városain keresztül a Perzsa-öbölhöz és Bagdadon át vissza a Kaspi tó mellé. A könyv ára vászonkötésben 143 lej, speciális díszkötésben 170 lej Lepage-nál. Kolozsvár. Védreke utánvétellel portmentesen. Kérje az utazási könyvek jegyzékét Lepage-tól.

— Szenciós meglepetés a kolozsvári országos dalosverseny alkalmából. Az érkező dalosvendégeknek és a kolozsvári közönségnek nagy meglepetésben lesz része szeptember 5., 6., 7. és 8-án. Ezek a napokon ugyanis egy ingyen ballon sátor lesz felállítva Kolozsvár főterén az Iparos Egyesülettel szemben, ahol gyönyörű ballonok lesznek kiosztva. A sátorban mindenki fizet 20 lej, de 20 lej készpénzben visszafizet Szabó Jenő divatruházának pénztára, ha készpénzért 100 lej értéket vásárol. Ugyanezen kedvezmény van egy pár Ady selyemharisnya vásárlásánál is. Itt említjük meg még, hogy erre az alkalomra rendkívüli árengedmények lesznek s így nemcsak, hogy mindenki ingyen jut egy gyönyörű óriás ballonhoz, de rendkívül olcsón vásárol a fenti cégnél.

— Áldott állapotban levő nők és ifjú anyák a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által rendes gyomor- és bélműködést érnek el. A modern nőgyógyítás főképviseelője a Ferenc József vizet igen sok esetben kipróbálták és kivétel nélkül gyorsan megbizhatóan és fájdalom nélkül hatónak találták. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Beiratkozások Hamburg Szerén Montessori óvodába. A kolozsvári Montessori óvodába a beiratkozások 10-én záródnak le és délután 3—5-ig eszközölhetők Str. Elisabete (Erzsébet ut) 16 alatt. A tanítás 7-én kezdődik.

— Sürgősen nézze meg a Lepage iskolakirakatát! Ki vannak állítva az ajándék tárgyak az iskolás vásárlók számára. Mindenki kap ajándékot, az is, akinek vásárlása egész év alatt száz lej tesz ki. Kérjen ingyen betétkönyvet Lepage-tól!

— „Gyilkosok vagytok!” Párizsból jelentik: De Bono olasz gyamatügyi miniszter a Gare de Lyon-on a francia fővárosba érkezett. Egy antifasiszta a vonatból kiszálló miniszter közelébe férközött s közvetlenül közelből fülébe harsogta: „Gyilkosok vagytok!” Az olaszt letartóztatták. Fegyver nem volt nála.

— „Gyilkosok vagytok!” Párizsból jelentik: De Bono olasz gyamatügyi miniszter a Gare de Lyon-on a francia fővárosba érkezett. Egy antifasiszta a vonatból kiszálló miniszter közelébe férközött s közvetlenül közelből fülébe harsogta: „Gyilkosok vagytok!” Az olaszt letartóztatták. Fegyver nem volt nála.

— „Gyilkosok vagytok!” Párizsból jelentik: De Bono olasz gyamatügyi miniszter a Gare de Lyon-on a francia fővárosba érkezett. Egy antifasiszta a vonatból kiszálló miniszter közelébe férközött s közvetlenül közelből fülébe harsogta: „Gyilkosok vagytok!” Az olaszt letartóztatták. Fegyver nem volt nála.

— Aranyérménél használjunk Haemorsan kenőcsöt és kupot! Olcsón kapható a gyógytárban.

— Aranyérménél használjunk Haemorsan kenőcsöt és kupot! Olcsón kapható a gyógytárban.

— Nem kell bevonulni az őszi fegyvergyakorlatokra behívottaknak. Bukarestből jelentik: A hadügyminiszter rendeletet bocsátott ki, mely szerint a tartalékos tisztok és legénység, akik szeptember hóra fegyvergyakorlatra lettek behíva, nem tartoznak bevonulni, mert a fegyvergyakorlatok későbbi időpontra maradnak. Az elhalasztásnak anyagi okai vannak. A rendelkezés nem vonatkozik az 1928 korszálybeli lovassági tartalékosokra, akik, amennyiben behívót kaptak, tartoznak bevonulni.

SZEPTEMBERI GOND! El kell látni a gyermekeket könyvekkel, iskolaszerekkel. Kevés költséggel okosan, praktikusán betétkönyvre vásárol Lepage-nál, Kolozsvár. Kérjen ingyen betétkönyvet, könyvjegyzéket!

— Angol aranyérme-invázió Franciaország felé. Párizsból jelentik: Az utóbbi hetekben állandó jelenséggé vált, hogy az angol aranyérmek próbáltételekben hagyják el Angliát. Ezek az érmezállítványok a kontinens felé vándorolnak, főleg azonban Franciaország a végéjük. Franciaországban ugyanis igen kelendő az aranyérme és miután a Banque de France nem bocsát ki aranyat, a közönség hajlandó idegen érmeiket vásárolni, akár veszteség árán is. Ugy látszik, hogy a francia közönség ismét visszatér háború előtti szokásához és teaurálja az aranyat. Bár a naponta elvont tételek nem jelentősek, hosszabb idő leforgása alatt mégis tekintélyesre rughat a Bank of England vesztesége.

A Palesztina Hivatal értesíti az érdekelteket, hogy a legközelebbi direktahő Konstancából szeptember 16-án és utána október 8-án indul.

— A kolozsvári zsidó kórház megnyitása. Ma délelőtt 11 órakor ünnepélyes keretek között avatják fel a kolozsvári zsidó kórház új épületét. A kórház vezetősége ezúton közli, hogy a délelőtti folyamán a kórházat a vidékről ideérkező vendégeknek mutatják be, míg a kolozsváriak délután szemléltetik meg az új helyiségeket. Itt említjük meg, hogy a sajtóbemutatóról írott tudósításunkban tévesen közöltük, hogy a templomi istentiszteletet mikrofonon közvetítik a betegszobákba.

* A szeszmonopólium törvénytervezetének teljes és precíz magyar fordítása kapható dr. Mandel Fordító Irodában, Cluj, Str. Memorandului No. 12. Ára 100 lej.

— Adóhátraléki miatt lett öngyilkos egy szegedi kereskedő. Budapestről jelentik: Péntek délután a szegedi Royal szálló egyik szobájában luminállal mérgezte magát Schmidt Vilmos ismert szegedi kereskedő, akinek a belvárosban jömenetelű rövidáruüzlete volt, nemrégiben azonban tönkrement. Ügyeit likvidálta, nagyszegű adóhátralékát azonban nem tudta kifizetni. Számos kérvényben kérte hátralévő adójának törlését, legutóljára azt a választ kapta, hogy az adóhátralékot csak abban az esetben írják le, ha a hátralékos meghalt. Péntek délelben Schmidt Vilmos egy hódmezővásárhelyi kereskedő nevében szobát kért a Royal szállóban és nagy adag luminált vett be. A szálloda portása találta meg a szobában két óra múlva eszméletlenül. Számos bucsulevet hagyott hátra, közöttük egyet a pénzügyigazgatónak, amelyben a következőket írta: — „Méltóságos Uram! Információm szerint csakis halottaknak törlik el az adóhátralékát, élőknek nem. Adómat részletekben kifizetni nem tudom, ezért elhatároztam, hogy meghalok. Mire Ön levelemet megkapja, nem vagyok az élők sorában. Arra kérem, hogy ezeketán sziveskedjék adóhátralékomat törölni. Az életunt kereskedőt eszméletlenül, súlyos állapotban szállították a szegedi belgyógyászati klinikára.

NAPROL-NAPRA

Regensburgban pokoli módon akart bosszút állni egy visszaautasított kéro a szerelmén, amikor ez menyasszony lett. A leánynak a gratuláló levelek között egy bádogdobozt is hozott a posta. Amikor a menyasszony a csomagot felbontotta, abból egy mérges vipera futott ki és a rémült leány karjára tekerődzött. Csak véletlen szerencsének tulajdonítható, hogy a veszedelmes hullót, mielőtt még a leányt megmarhatta volna, a sikoltozásokra előrohánó szülők ártalmatlanná tudták tenni. A merénylő szerelmelet tartóztatták.

Több szentbernáthegyi szerzetes utarakelt Kinába, a Meekeng és Shaluen folyók forrásvidékére, ahol rentházat alapítanak.

Toscanini, aki a Parsifal bayreuthi előadásánál a darmstadti Jörg Mager által feltalált harangjátékasztalt használta, elhatározta, hogy ezt a találmányt is be fogja vezetni. Ez az asztal feleslegessé teszi a szinpadokon rendkívül komplikált harangberendezést és lehetővé teszi, hogy a harangjátékot a karmester maga irányíthassa.

Alaszkából háromezer házi rénszarvast telepítettek át Északnyugat-Kanadában, a Mackenzie folyó környékére. Egyidejűleg több északnorrégiai család érkezett Európából, hogy a rénszarvas-tenyésztésre a kanadaiakat megtanítsák.

A Graf Zeppelin visszaindult Pernambucóból Európa felé. A könnyű start mind össze öt percet vett igénybe. 9 óra 25 perckor a léghajó átrepült Fernando Noronha sziget felett és közeledik a közép-afrikai partokhoz.

A Csingtauból Korea felé tartó Burgenland Hapag-motoros utasszállító hajó a korea partrvidéken zátonyra futott. Utasait a Bajkal-Maru japán gőzös fedélzetére vette.

Hall Caine író félmillió font sterlinget hagyott özvegyére. Végrendeletét kedden bontják fel.

Konstantinápoly és környékén orkán és felhőszakadás pusztított. A külvárosok mélyebben fekvő házaút elárasztotta a felhőkből alázuult hatalmas víztömeg. Több mint negyven ház összeomlott. A ház-összeomlások öt ember halálát okozták. Az ületidőt tíz perces jégeső követte, ami ezen a vidéken nagy ritkaságok közé tartozik.

A 26-ik nemzetközi légi kongresszus szeptember 9-én Budapesten, a parlamentben kezdetét veszi. 15 nemzet delegátusai fognak megjelenni a kongresszuson, amelynek elnöke herceg Hohenlohe Ferenc, a Magyar Légi Forgalmi Társaság elnöke lesz. A kongresszus fontos nemzetközi közlekedési problémák megvitására van hivatva.

— Temetőlátogatók figyelmébe. A kolozsvári Chevra Kadisa közlése szerint vasárnap reggel hat órától autóbusszjárat indul a zsidó temetőbe. Az autóbusszok a Vitéz Mihály téri etnografiai muzeumtól indulnak.

* Román, angol, francia német, magyar, olasz, csehszlovák, szerb, horvát fordítások, (levelek, tudományos műszaki, stb. munkák) gépbediktálás, másolás, sokszorosítás dr. Mandel Fordító Irodában, Cluj-Kolozsvár, Str. Memorandului 12.

— Borzalmas robbanás egy japán hajón. Tokióból jelentik: Sokohama kikötőjében a Noto-Maru nevű japán hajón borzalmas robbanás történt. Egy gáztartály exploziója a hajó 150 főnyi legénysége közül hat levegőbe repült. Harminc matróz súlyosan megsebesült. A robbanás miatt a hajón tűz támadt, miért is a hajónak a nyílt tengerre kellett kifutnia, hogy a tűz a többi hajóra át ne terjedjen.

Ügyvédi határidő napló 1932 Lepage-nál Kvár

NYOMBAN rendelve 400 lei, később 480 lej utánvétellel, vagy előfizetve franko.

Rohamosan közeledik

Főnyeremény: 1,000.000 Lei
 Közel 2000 nyeremény,
 2,700.000- lei értékben

az erdélyi zsidó kórházgyógyászati sorsjátékának húszadik terminusa. Ha részt akar venni azokban a nagy és reális nyerési esélyekben, amelyeket ez a sorsjáték nyújt.

Slessen vegyen Zsidó Kórház sorsjegyet!

100 lej egy sorsjegy ára 100 lei!

Postai megrendelésnél az utánvétel és portaköltséggel együtt is csak 100 lej egy sorsjegy.

Zsidó Kórházgyógyászati Központi Sorsjátékintézet Cluj, Piata Unirii 20.

szólalt a

navadászhajó rá voltak a Nauti- ekkor sem adta hallgatásának, mal töltötte ei a sorsa felől.

stre érke- etésére

főhercegnőt már

es főherceg Uri atott, hogy kife- Az exkirály bu- dalt a Dunapalo-

ik, hogy Lipót rában, Bécsben tört a Szent Ist- elravatalozni s a si temetkező he- templomába te-

megbir- sült

iók vizsgálatá

mbaton kihallgat- elővezetett Posar i állítólag Schott sben utnak enge- akormányt. A két állhatatosan ta-

s tallisz litás!

nepekre, ar, német, ssal Lei: 260 es ünne- álatra, vá- német, ssal Lei: 600 ol, vászon- német Lei: 140 ben Lei: 180 ór- Lei: 450

ekeknek, 250 eljtől ny, vagy lve 400 lejtől erelve bort. 400 lejtől gy, felsze- 800 lejtől

weig, Cluj

nyvek antalleszek Gyári árak! és árjegyzéket.

LET LELKE:

Színház—Mozi

Mi ar Színház

Színházi bérlet

Lázasan folynak a bérletkötések a színház igazgatói irodájában.

A nézőtér képen nem fog meglátszani a gazdasági krízis, mert előreláthatólag a bérlek száma megduplázódik.

A bérlet példátlanul olcsó. Az egész világon nincs színház, ahol olyan olcsón lehetne bérletet váltani, mint a kolozsvári színház, a részletfizetési kedvezmények is hallatlanul kedvezőek. Mindenki megszerzheti magának azt az élvezetet, hogy egy bérletjegyet váltson s biztosítsa azt, hogy az évad folyamán 40-szer mehet színházba a megszokott helyére. Havi költségében senki sem érzi meg azt a jelentéktelen részlet összeget, amit ezért fizetnie kell.

Miután rendkívül sok az olyan bérletigénylő, aki tavaly, vagy tavalyelőtt nem bérlet, az igazgatóság tisztelettel kéri a régi bérleket, sziveskedjenek akár telefonon, akár írásban, akár személyesen bejelenteni, tartják-e a jövő évre bérlet helyüket? Ha valaki esetleg nem tartaná, akkor módjában legyen az igazgatóságnak a felszabadult helyet új jelentkező részére kiadni.

Bérelni egész nap lehet d. e. 9-től 1-ig és délután 3 órától este 9 óráig.

CORSO-MOZGÓ műsora

UJ VEZETÉS ALÁ KERÜLT A CORSO MOZI. A kolozsvári „Corso” mozgószínház, amely arányaiban, be rendezésében és komfortjában az ország egyik legelső mozijai közé sorolható, új vezetős alá került. Preyster Hermann volt bankigazgató vette át a „Corso” irányítását, ami azt jelenti, hogy a mozi nívója biztosítva van. A gazdasági életben is kiváló szerepet játszó új igazgatóról köztudomású, hogy világjárósi ízléssel indult a „Corso” át szerzéséhez. A „Tabu” filmet, amit a közelmúltban mutattak be a színházban, Preyster Hermann igazgató hozta a külföldről. Új igazgatójával új program vonult a Corso moziba, ahol kizárólag elsőrendű darabokat fognak vetíteni. A legújabb világmárkákat szerzte meg az új direktció, amelyek legfőbb gondja lesz az eddigi közepeszerű filmek helyett érdekfeszítő, művészi és nívós képekkel szórakoztatni Kolozsvár közönségét.

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor: A szezon legújabb világfilmje a TABU. Az elvesztett paradicsom. Műsor előtt: A legújabb journal és Miki-Maus.

RADIO MŰSOR

Vasárnap, szeptember 6.

- Budapest. 9: Hírek, kozmetika. — 10: Istentisztelet. Utána pontos idő, időjárás, majd hangverseny. Szünetben rádiókrónika. 2: Grammofonhangv. 3: Rádióélet gyermekjátékszórója. 3.30: A földművelésügyi minisztérium előadás-sorozat. — 4: Rádió Szabadegyetem. Utána pontos idő, időjárás, 5.15: Hangv. 6.30: Előadás. — 7: Magyar Imre cigányzenekara. 8: Sport események. 8.20: Dorottya, dalmű, utána pontos idő, időjárás, majd cigányzene. — Bécs. 22: Néger zene Newyorkból. — Utána tánczene.
  - Langenberg. 20: Wildschütz. Lortzing operája. Utána tánczene.
  - Leipzig. 22.15: Tánczene.
  - Milánó. 20.30: Lohengrin. Wagner operája.
  - München. 21.30: Kabaré grammofonon. 22.45: Tánczene.
  - Prága. 20.45: Vigoperaelőadás. 22.15: Barandov-band hangversenye.
  - Róma. 20.10: Grammofon. 21: Vegyes hangverseny.
  - Stuttgart. 21: Hangverseny. 22.40: Tánczene.
  - Varsó. 20.15: Népszerű hangverseny. 22.30: Zongorahangverseny. 23: Könnyű és tánczene.
- Hétfő, szept. 7.
- Budapest. 9.15: Hangverseny. 10.30: A pápai ref. iskola jubileumi ünnepe. — 17: Előadás. 17.30: Az Operaház zene-

KÖZGAZDASÁG

Hárommilliárddal redukálják a CFR költségvetését

A redukált költségvetésbe már fel kell venni a 6 és félmilliárdos kölcsön annuitásait

Bucuresti-Bukarest, szeptember 5. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A CFR autonóm pénztárának pénzügyi bizottsága tegnap ülést tartott a CFR jövő költségvetésének tárgyában. Az államvasutak jövő évi költségvetése mintegy három milliárddal lesz kisebb, mint az 1931 évi költségvetés. A redukált költségvetésnek ennek ellenére vállalnia kell annak a 6 és félmilliárdos kölcsönnek annuitásait, amelyet a CFR-nek a stabilizációs kölcsönből előlegeztek.

Köztudomású, hogy ezt az összeget beruházási célokra fordították, de az összeg eddig nem szerepelt a CFR költségvetésében. 1931-től kezdve azonban a CFR-nek költségvetésében elő kell irányoznia kölcsön annuitásait. A CFR bűzselezállítását a jövedelmek csökkenése és a gyenge inkasszó teszi szükségessé. Eddigi tervek szerint az anyag osztályon lesznek jelentékeny redukción, de az igazgatóság a személyzeti állományban is leszállításokra készül.

Jugoszláviában tegnap bevezették a gabona- és lisztmonopóliumot

Belgrad, szeptember 5. Jugoszláviában a szombati nappal buza- és lisztmonopólium lépett életbe. A monopólium bevezetését az ette szükségessé, hogy az állami exportintézet az elmúlt hetekben óriási veszteségeket szenvedett a buzaexportnál s a 160 dinárral összeváltásról buzát jóval alacsonyabb áron volt kénytelen elhelyezni az exportpiacon.

A buzamonopólium bevezetéséről szóló rendelet értelmében a szabadalmazott állami exportintézet szombattól kezdve 240 dinárral adja tovább a termelőtől összevásárolt buzát a kereskedelmi malmoknak, amelyek kizárólag az exportintézet felé vásárolhatják buzát. Miután az exportintézet 160 dinárt fizet a buzáért és 240 dinárt kap érte a malmoktól, 100 kilogramonként 80 dináros többlet áll elő, amelyet az exportintézet a pénzügyminisztérium külön alapjába fizet be. Ezzel a különbözettel

fedezi azután a pénzügyminisztérium az exportintézet veszteségeit. A 240 dináros árat a malmok szeptemberi szállítási prima tisztai buzáért fizetik. A buzából örölt lisztet szintén a szabadalmazott állami exportintézet hozza forgalomba leplombált zsákokban. A 240 dináros árat a malmoknak azért az ujbuzáért is meg kell fizetniük, amelyet már régebben vásároltak a termelőtől.

A rendelet indokolása szerint az állam a buzaexporttal járó pénzügyi áldozatok egy részét kénytelen volt áthárítani a fogyasztókra, mert a világpiaci ár napról-napra csökken és egyre jobban távolodik a 160 dináros belföldi átvételi ártól. Az exportintézet az elmúlt hetekben 58.000 vagon buzát vásárolt össze a termelőktől, ennek a mennyiségnek legnagyobb részét azonban még mindig nem tudta elhelyezni a külföldön.

Az osztrák jegybank másfél százalékkal mérsékli a kamatlábát. Bécsből jelentik: Valószínűnek tartják, hogy az osztrák jegybank a kamatlábát másfél százalékkal 8 és fél százalékra mérsékelné fogja.

Csökkent a német terméseredmény. Berlinből jelentik: Az augusztusi csapadékos idő a gabona aratását erősen megzavarta. A sok nedvesség nem jelentéktelenül ártott a gabona mennyiségének és minőségének. Különösen a nyári gabonáknál kicsirázás és maghiány okozott károkat. Az előbbi termésbecslés adatai nem váltak be. A maghozam az eddigi cséplési eredmények alapján ítélve, nem felel meg a becsléseknek.

Lombardbank alakul Németországban. Berlinből jelentik: Harminc német záloglevél-kibocsátó pénztézet zálogleveleik lombardozása érdekében öt millió márka alaptőkével lombardbankot készítenek alapítani.

Hét és fél millió svájci frankos kamatmentes kölcsön a svájci árapar helyzetének javítására. Berlinből jelentik: A válságba jutott svájci árapar helyzetének javítására 7 és fél millió svájci frankos kölcsönt szavaztak meg.

A kölcsön évenként egy-egy millióval törlesztendő és egyébként kamatmentes.

Primăria Municipiului Cluj. No. 14909—1931.

Anunț de licitație

Se aduce la cunostinta generală că la Primăria Municipiului Cluj, înaintea Comisiunii de Licitații se va ține licitație publică la 1 Octombrie 1931 ora 11 pentru table de casă din compoziție vopsite în ulei în valoare de lei 39.790. La licitație vor putea lua parte: turnători de fier și industriali cari se ocupă cu furnizarea tablelor turnate. Ofertele se vor prezenta Comisiunii în plic închis și sigilat depunând totodată garanția de 5% din valoarea devizului în numerar sau efecte garantate de Stat. Devizul caietului de sarcini precum tabloul tablelor necesare se pot vedea la Serviciul Tehnic în Strada Kogălniceanu No. 4, între orele 11—13. Cluj, la 28 August 1931.

Președintele Comisiei Interimare a Municipiului Cluj.

- Leipzig. 22.15: Tánczene.
- Milánó. 17: Grammofon. 19.20: Vegyes zene. 19.45: Grammofon.
- München. 20.35: Szórakoztató zene. — 21.35: Maszkok és grimaszok.
- Prága. 21.06: Hangverseny.
- Róma. 20.10: Grammofon. 21: Különböző népek zenéje.
- Stuttgart. 21.10: Josif Joachim-hangv. 22.30: Szórakoztató zene.
- Varsó. 18: Könnyű zene. 20.30: A Lengyelvér, Neddál operettje. 23: Könnyű és tánczene.

Apróhirdetések

Szavanként	4 Lei
Vastagbetűvel	8 Lei
Legkisebb apró, 10 szó	40 Lei
Allástkeresőknek 1 szó	3 Lei
Vastagbetűvel	6 Lei

Csak vasárnapra feladott apróhirdetés 25 százalékkal drágább. Díj előre fizetendő. Csak portobélyeggel ellátott jelű leveleket továbbítunk.

ÉRTESÍTÉS

Elvállalom kézimunkáknak montirozását, régi keretek aranyozását és javítását. Esténként állandó kiállítás. Somlyvá aranyozó, Str. Iuliu Maniu.

Ha izzad a lába

Keze, hónalja Sudeol-kenőcsöt használjon. Kellemes és olcsó. Kapható a gyógyszertárban és drogériában.

Évi 60.000 lejt jövedelmező, 10 évig adómentes, forgalmas helyen fekvő 2 üti lehelyiségből álló ház olcsón eladó. Cím a kiadóban.

Két, esetleg egy szoba konyhával fürdőszobás lakást keres fiatal pár november 1-re. Címeket „November” jelöljére a kiadóhivatalba kérek.

Perfekt mérlegképes könyvelő és román nyelven beszélő állást keres. Elvállal óráknyelvést is. Megkeresésére „Szerény” jelöljére a kiadó továbbítja.

Két szoba, előszoba és konyhából álló szép, világos felszuterin lakás azonnal kiadó. Ugyanott két szép felszuterin helyiség. Hossza ueca 19.

Uri családnál butorozott szoba teljes ellátással kapható. Abatele Zavoral (Óvár.)

Háromszobás komfortos lakás azonnal kiadó. P. Mihai Viteazul No. 8.

Fiatla kiscsaládu állást keres kis fizetéssel. Tanít ny. Cím: Lebovits Herman Halmeu

3 szobás, eselédszobás komfortos lakás balkonnal és egy különálló üres szoba azonnal kiadó a Mimerva-palotában, Calea Regele Ferdinand 37.

Üveg, porcellán szakmabeli teljesen álló detai kiszolgáló, vagy kiszolgálónak adja be ajánlatát „perfekt” jelöljére a kiadóba.

Hölvelek figyelmébe. Legújabb Bubi paróka transformáció villanygéppel, mely 6—8 hónapig megtartja a hullám és gondorséget felelősség mellett. Evedülük készítője Mussa Gyula, Str. Memorandului 10.

Dés főterén kiadó két üzlethelyiség, alkalmas bármilyen üzletnek. Értekezni Bernáth Jánosnál Dés.

Eladó vármegye székhelyén házilag együtt 56 éve fennálló nagynevű fűszer- és vas engro üzlet. Cím a kiadóban.

Egyetem közelében csinos különbejáratos szoba kiadó. Ürileány teljes penziót kaphat. Cím a kiadóban.

Üzlethelyiség nagy kirakattal, parkettes, 3 helyiséggel azonnal kiadó. Strada Memorandului 23.

Weisz Satu-Mare mindenféle im- és kegyeserek engro és detai 20 százalékkal olcsóbb, mint az egész piac. Pontos kiszolgálás. Várdomb ueca 3.

Nagyváradon teljes ellátásra balkonos uecai szobába, zongora és fürdőszoba használattal nyitott, vagy leányt elfogad izr. uricsalád. Özv. Berger Antalné. Oradea, Str. Cantemir (Boothy ueca) 42 I. 7.

Ha azt akarja,

hogy az UJ KELET, az erdélyi zs' dóság egyetlen organuma, zavartalanul teljesítse kötelességét

í z e s s e pontosan előfizetés!

Az Uj és bá Cikkei iorras Kézirat megörz

A lángban

Milyen távoli munkát adnak a betűszedőgépnek. forradalmakról l forradalmak legi Amerikában játs melyeknek pampá rületet foglalnak mint egy-egy ná daltos és külön országok ezek, a valamit részletes földrajzi leírások hozzánk, mint a latai.

Azt azonban m lat nélkül is meg Dél-Amerika orsz jedési folyamat l andó forradalmak lami új, valami n ben a spanyol vez ban, melyeket sz az operett-országok

Brazília, Arge xikó nagy forrad radalmi győzelm folyik a hare a l márok között. Vé valóságilag szinte zelmével fog végz

Amennyire a sz meg lehet állapít szantsága a korru torok ellen irányu zeti és szociális je forradalmaknak. G genek ellen irá dűhe. Nem a bevá az északamerikai tó szág bányáit és t zükbe kerítették vezetését az érdek politikuskok kezé ezert a délamrika lista jellegűek üzent Észak-Ame ebban a vonatko forradalmi hullám a világpolitikánál

Rendkívüli

Egész este szü szerkesztőség tele Hol ismerős, ho dezte:

Igaz, hogy n Holott nem tő hogy a Patria ren totta el az uecák ban pedig történe volt a kormányró mere készült, hog ségi tanács elnök Apponyival szem pedig elég volt szót: editia speci ki arra gondolt, bukott.

Vajjon nem jel ha egy rikkane el hiszik, hogy a éjtette kezéből a kor valóban me kormány napjai. versenyek hiján tik a fogadások november elsején Jorga a miniszte parlamenti ciklus után válik-e meg nyörűségétől, a f Mit használ ez Jorga még hosszú mányzással fen kedő tanítókat és hallottunk volna miniszterség de jósolta meg Kolo esztendeig marad rálisok. És rá bukott a kormár